

#02

MARTS
APRIL
2018

OPTIKEREN

RODENSTOCK SOLBRILLER.

Perfekt syn med solglas i din styrke.
See better. Look perfect.

 RODENSTOCK

Read more
at nclf.com

The largest forum for contact lenses in the Nordic region

NORDIC CONTACT LENS FORUM

Nordic Contact Lens Forum (NCLF) is the largest forum for actors within the Nordic contact lens industry. Take the chance to form new and fruitful relations, share knowledge and strengthen your clinical and commercial competence at NCLF 2018. Visit nclf.com to learn more.

ØRGREEN
+ YUNIKU.

INDHOLD

OPTIKEREN

02
18

< 01

Rodenstock solbriller sikrer et perfekt syn med skræddersyede solglas til dine kunder behov – både når det gælder styrke og glastype.

6

SOLBRILLER ER SYNETS BEDSTE VEN

10

BAG DE BEDSTE SOLBRILLER GEMMER SIG SOLID, FAGLIG RÅDGIVNING

24

VI SKAL GØRE OS FORTJENT TIL RESPEKTEN

12

KATTEØJNE OG LENNON-LOOK

20

BEHANDLING AF EFTERSTÆR

28

RISIKOBASERET TILSYN – DET SKAL DU VIDE

30

DIGITAL EYE STRAIN

REDAKTION

Optikerforeningen
Bredgade 20, 1
1260 København K
Tlf.: 45 86 15 33
Fax: 45 76 65 76
E-mail: optikeren@optikerforeningen.dk

KOMMUNIKATIONSCHEF

Ansvarlig for OPTIKEREN
Lone Helleskov
Tlf.: 88 44 06 17
E-mail: lh@optikerforeningen.dk

ANNONCEBESTILLING

Jette Sterndorff-Jessen
Rosendahls Medieservice
Tlf.: 76 10 11 47
E-mail: jsj@rosendahls.dk

34

DET ER EN ENSOM
PROCES AT
MISTE SYNET

36

SYNSTRÆNING
GAV MIG LIVET IGEN

40

DANSKERNE
ELSKER OPTI18

44

BØRNS SYN
UNDER LUP

46

BRANCHENYHEDER

48

KURSUSKALENDER

50

OVERSIGTSKALENDER

LEDER

FOR MEGET KONTROL!

Styrelsen for Patientsikkerhed er i øjeblikket i fuld gang med tilsynsbesøg hos landets optikere. Tilsynet er nyt for branchen og har blandt andet fokus på journalføring, tavshedspligt, uddelegering af ansvar og henvisning til læge.

Alle områderne er en integreret del af optikerens hverdag. Selv om der lejlighedsvis er klager, der også fører til påtale af patientombuddet, lever de fleste optikere op til deres ansvar som sundhedspersoner. Og alle er formentlig enige om, at der f.eks. skal være orden i journalføringen, og at uautoriserede medarbejdere under en optiker- eller optometrist-autorisation skal arbejde efter præcise retningslinjer, samt at der altid skal henvises til en læge, når der konstateres behov for yderligere undersøgelse.

Risikobaseret tilsyn er regeringens krav til Styrelsen for Patientsikkerhed om at forbedre patientsikkerheden og undgå de skandaler, som visse privatklinikker og hospitaler har været ramt af de seneste år. Men burde de ressourcer, der bruges på tilsynet, så ikke stå i rimeligt forhold til den risiko, der er forbundet med patientbehandlingen? Og er det at kontrollere optikbranchen ikke at gå for langt? Der er jo sundhedsområder, hvor risikoen for fejlbehandling og konsekvenserne heraf har en langt større betydning for patienten end hos optikeren. Det nye myndighedskrav skaber frustrationer, unødvendigt bureaukrati og tager ressourcer fra optikernes kerneopgave – nemlig at hjælpe med et bedre syn og livskvalitet.

Mange hilsner,

*Per Michael Larsen
Formand for
Optikerforeningen*

ANNONCEMATERIALE SENDES TIL

Jette Sterndorff-Jessen
Rosendahls Medieservice
Oddesundvej 1
6715 Esbjerg N
Tlf.: 76 10 11 12
E-mail: jsj@rosendahls.dk

LAYOUT, PRODUKTION OG TRYK

Mediegruppen as
Horsensvej 72A
7100 Vejle
Tlf.: 75 84 12 00
www.mediegruppen.net

TEMA

SOLBRILLER ER SYNETS BEDSTE VEN

Solbrillerne er det bedste værn til at afværge kræft og operation i øjet – og i værste fald blindhed – lyder det nu samstemmende fra overlæge, Kræftens Bekæmpelse og Optikerforeningen.

// AF CHARLOTTE NYGAARD
FOTO, ADOBE STOCK OG RODENSTOCK

i er på vej mod nye og lysere tider, der kalder på solbriller. Men hvor rigtigt mange danskere investerer i et par solbriller, fordi de synes, det er et smart accessory, er det de færreste, der gør det for bevidst at beskytte øjnene mod solen.

DANSKERNE VED FOR LIDT OM SOL

Optikerforeningen undersøgte i 2013 danskernes viden om UV-stråler og øjne ved at spørge 1.015 danskere i alderen 18-74 år. Her svarede 75 procent, at de faktisk ikke ved, hvad UV-stråler betyder for eventuelle øjenskader. Og selv om vi i dag skriver 2018, er der ikke meget, der tyder på, at budskabet er nået ud til befolkningen.

"Det er min oplevelse, at de fleste danskere ikke ved ret meget om, at øjnene er særligt udsatte for solskader. En del af forklaringen er, at de gængse solkampagner ikke har ret meget fokus på solbriller," siger øjenlæge Maria Voss Kyhn, overlæge, ph.d. og seniorkonsulent ved Øjenklinikken ved Rigshospitalet.

Det bakker formand for Optikerforeningen, Per Michael Larsen, op om.

"Det er også vores opfattelse, at vi er et pænt stykke vej fra at få lært danskerne, at det er en god idé at bruge solbriller, så det er utroligt vigtigt, at både optikere, øjenlæger og Kræftens Bekæmpelse står sammen om at få spredt budskabet til flest muligt," siger han.

SOLHAT OG SOLBRILLER ER BEDST

Selv om Kræftens Bekæmpelse og TrygFondens årlige Solkampagne allerede hviler på forbogstavet s med de tre slagord Skygge, Solhat og Solcreme, har solbrillerne endnu ikke fået foldet sig helt ud i rækken af gode sol-råd. Men som noget nyt bliver solbriller nu både nævnt og fremhævet i kampagnen.

"Vi anerkender absolut, at det er fornuftigt at bruge solbriller. Vi opfordrer blot til, at solbrillerne bruges sammen med solhatten, fordi solhatten giver

skygge på et større område af kroppen end solbrillerne – nemlig ansigt, skuldre, nakke og isse," anfører Peter Dalum, der er projektchef på Kræftens Bekæmpelse og TrygFondens Solkampagne.

Solkampagnen har nemlig fokus rettet på at minimere udviklingen af modernærkekræft. En kræftform, hvor Danmark indtager en kedelig femteplads på listen over lande med flest tilfælde modernærkekræft i verden. Hver dag får 44 danskere konstateret kræft i huden i følge Kræftens Bekæmpelse.

"Vi kommer ikke udenom, at vi med vores lyse hud og knap så heldige adfærd i solen er særligt udsatte. Danske kvinder indtager en tredjeplads i verden i forhold til hyppigheden af modernærkekræft, og det viser, at vores adfærd langt fra er god nok," påpeger han og henviser til Kræftens Bekæmpelses egen statistik, der viser, at 1.212 danske kvinder hvert år får konstateret kræft i huden.

SOLSKOLDNING EN DEL AF OPVÆKSTEN

Den væsentligste årsag til, at antallet af modernærkekræfttilfælde er steget så voldsomt er, at vi i løbet af 1970'erne og 1980'erne fik skruet op for solferierejserne – og solarieturene – uden at huske solcremen med den høje faktor.

"Dengang blev det nærmest anset som en naturlig del af opvæksten, at man blev forbrændt mindst én gang i livet. Heldigvis er vi blevet lidt klogere og bedre til at passe på vores egne børn," siger han.

Mens Kræftens Bekæmpelse har sit primære fokus rettet mod forebyggelse af modernærkekræft, er det dog ikke først og fremmest den sygdom i og omkring øjnene, øjenlæge Maria Voss Kyhn har sin opmærksomhed på.

"Modernærkekræft i øjenomgivelserne er heldigvis ret sjældent herhjemme. Men når sygdommen rammer, skal det altid fjernes kirurgisk, og det kan få betydning for udseendet alt afhængigt

af, hvor knuden sidder. Ofte er det nødvendigt med plastikkirurgi efterfølgende," siger hun.

BASALCELLEKRÆFT MEST HYPPIG

Til gengæld peger hun på basalcellekræft, som er en godartet, ikke-dødelig kræftform. Den står for ca. ni ud af 10 af kræfttilfældene på øjenlågene – og fortrinsvist på de nederste øjenlåg.

"Den kan give kroniske sår samt skamferinger, hvis man ikke gør noget ved det. Og i værste fald kan den vokse ind i øjenhulen."

UV-stråling kan også være årsag til kræft i selve øjet. Det ses dog heldigvis sjældent – årligt konstateres der ca. 70-80 tilfælde. Til gengæld er basalcellekræft forholdsvis hyppig.

VI BLIVER ALLE FØR ELLER SIDEN RAMT AF GRÅ STÆR

"Vi opererer for basalcellekræft flere gange om ugen på Rigshospitalet. Det skal dog nævnes, at man også kan få kræftformen på øjenlåget af andre årsager end UV-stråler," påpeger Maria Voss Kyhn.

GRÅ STÆR OG "SURFERS EYE"

Det er langt fra det samme som at lade solbrillerne blive i etuiet på en solskinsdag.

"Vi bliver alle før eller siden ramt af grå stær, men vi ved, at UV-stråling er noget, der kan fremskynde udviklingen af det," siger hun.

I Danmark bliver knap 50.000 danskere

hvert år opereret for grå stær, og ifølge verdenssundhedsorganisationen WHO kan ca. hvert femte tilfælde føres direkte tilbage til UV-stråling. Netop derfor er det så vigtigt at gøre danskerne opmærksomme på UV-strålings betydning for øjnene, påpeger formanden for Optikerforeningen.

"Som optiker oplever vi ofte, at kunderne er mest fokuserede på at købe solbriller efter pris og mærke. Men faktisk er det langt vigtigere at fokusere på den type UV-beskyttelse, man har brug for. Og det handler altså ikke om pris og mærke. Det handler i stedet om glassets farve og grad af UV-filter. Derfor er det utroligt vigtigt, at optikeren har den nødvendige viden og de solbriller, kunden har brug for," understreger Per Michael Larsen.

En anden generende lidelse, der kan tilskrives UV-stråling, og som Maria Christiansen Kyhn jævnligt støder på, er pterygium. Pterygium er forandringer på øjets overflade, hvor en slimhinde fold i øjet vokser ind over hornhinden. Lidelsen kaldes også for "surfers eye", fordi lidelsen ofte hører sammen med ekstrem eksponering af sol, vand og sand.

"Det er en meget generende lidelse, som i høj grad kan tilskrives solens UV-stråler. Det kan være så generende og påvirke synet i en sådan grad, at operation er nødvendigt for at bevare et normalt syn," forklarer hun.

BRED BUDSKABET UD

De stadigt høje antal kræfttilfælde og andre solrelaterede solskader på ikke blot hud, men også øjnene, får Per Michael Larsen til at opfordre branchen til at være mere opmærksomme på oplysning.

"Det er stadig utroligt vigtigt, at vi som brancheorganisation, Kræftens Bekæmpelse og læger får bredt budskabet ud til flest mulige mennesker, så vi kan forsøge at forhindre endnu flere sygdomme i fremtiden," siger han. //

ØJENLÆGE MARIA VOSS KYHNS BEDSTE RÅD OM SOLBRILLER

- ♦ Solbrillerne bør findes frem, når UV-indekset er på eller over tre – også på skiferien, på vinterferien sydpå og på vandreturene i bjerge.
- ♦ Solbriller hjælper mod lysrefleksioner i en våd vejbane.
- ♦ Solbriller handler ikke om mærke eller pris, men om at beskytte 100 procent mod både UVA- og UVB-stråler. Det garanterer CE-mærkede solbriller.
- ♦ Vælg de rigtige farver til den rette aktivitet. Man kan få solbriller i mange farver, der filtrerer lyset forskelligt alt efter, om man er ved vandet eller bag rattet.
- ♦ Pas på børnenes øjne. Børns øjne er særligt følsomme over for UV-stråling, da linserne er klarere og pupillerne større end hos voksne.
- ♦ Husk at det er mængden af lys og refleksion af UV-stråler, der skal afgøre, hvornår solbrillerne tages ud af etuiet – og ikke temperaturen udenfor. Solen kan være skarp året rundt – især hvis man står på ski eller vandrer i bjergene tættere på solen.
- ♦ Tjek dagens UV-indeks på dmi.dk og via app'en "UV-INDEKS", der kan downloades gratis via App Store og Google Play.

Find flere
gode råd om
solen, solbriller og
UV-stråling på
husksolbriller.dk

TEMA

Bag de bedste solbriller gemmer sig solid faglig RÅDGIVNING

Når du investerer god tid og tålmodighed i at rådgive om de rette solbriller til den rette aktivitet, får du som regel også mere glade og tilfredse kunder – og dermed ofte mersalg, er neurooptometrist Karsten Haarhs erfaring.

// AF CHARLOTTE NYGAARD // FOTO, RODENSTOCK

Er der forskel på, hvilke solbriller golfspilleren, tennisspilleren eller lystfiskeren skal investere i?

Ja, lyder det korte svar fra Karsten Haarh, der er neurooptometrist hos Institut for Blinde og Svagsynede i København.

"Skåret helt ind til benet giver farvede brilleglas i en god kvalitet bedre komfort og kontrastfremhævelse, og den optiske kvalitet er bare bedre," siger Karsten Haarh, der blandt andet holder kurser, hvor også valg af glas og farve til det rette formål blive behandlet.

AHA-OPLEVELSE VED SNELLENS TAVLE

Han fik selv sin første aha-oplevelse med forskellen på farvede solbrilleglas, da han som ung optiker fik lov at teste de forskellige glaskvaliteter ved Snellens tavle.

"Det fik mig helt overbevist om, at det altså gør en forskel, når du skal vælge de rigtige solbriller," siger han.

Som et eksempel nævner neurooptometristen en af danskernes foretrukne sportsgrene, golf.

"Faktisk er der tre forskellige farver, som egner sig godt til golfspillere: Brune, grønne og violette," påpeger han.

Nu er to par øjne ikke ens, og folk har forskellige behov. Derfor understreger Karsten Haarh, at hans anbefalinger kun skal ses som et udgangspunkt. Kunsten som optiker ligger i at bruge tid på sin kunde, så han eller hun forlader butikken med den bedste oplevelse i brilleetuitet.

KONTRASTER, BOLDENS KURVE OG FAIRWAY

"Tager vi de brune brilleglas, er de rigtig gode til at tage det blå lys. Det er med til at øge kontrasten mellem himmel og græs. De grønne brilleglas er rigtig gode til at kunne følge boldens kurve hen mod næste hul. Og de violette brilleglas er bedst til fairwayen," siger han.

Han nævner, at flere af de store producenter på markedet har et rigt sortiment af farvede glas med kontrastfremhævelse. Og så fraråder han brugen af polaroid brilleglas, hvis brillerne er beregnet til golf.

"Polaroid brilleglas er rigtig gode til at modvirke det reflekterende, men det kan fjerne nogle af nuancerne, som kan være vigtige for golfspillet," siger Karsten Haarh.

GRÅ OG GRØNNE GLAS

Holder din kunde mere af at tilbringe en rolig dag ved vandet med en fiskestang i hånden, er polaroid i brilleglasset til gengæld en rigtig god idé.

"Polaroid er god til at tage det reflekterende, og er derfor også super egnet for erhvervschauffører. De grå glas er de mest farvneutrale, men de grønne glas er også rigtig gode, fordi vores øjne netop er mest følsomme over for de grønne farver," siger han.

Han peger på, at der allerede findes en lang række solbriller med polaroid i mørkhedsgraderne 1 og 3. En 1'er giver 50 procent mørkhedsgrad i glassene, mens en 3'er giver 80 procent.

"Set ud fra et fagligt perspektiv har vi i et almindeligt dansk sommervejr slet ikke brug for de helt mørke glas. Glas på 50 til 60 procent er nok. Nogle svenske solbrilleproducenter er på det seneste kommet på markedet med lysere polaroid, som egner sig fint til vores hjemlige behov. Og så finders der jo også brilleglas, der automatisk lysregulerer," forklarer han.

VÆLG DE RETTE SOLBRILLER TIL SKIFERIEN

Mens golf og til dels også lystfiskersæsonen måske endnu ikke er nået helt i topgear, så er der stadig gang i skistavene rundt om i Europa. Og også i den sportsgren er farverne afgørende.

"Skal kunden på skiferie, vil jeg anbefale kraftigt gule og orange glas. De er rigtig behagelige at have på i det hvide, fordi de fjerner meget af UV-strålerne, som kan være skadelige for øjnene. Ligesom med golf vil jeg som udgangspunkt ikke anbefale polaroid, fordi nuancerne i spejlingerne forsvinder. Men igen, det er smag og behag," siger Karsten Haarh.

Uanset om solbrillerne skal bruges til golf, fiskeri, skiløb eller noget helt fjerde, understreger Karsten Haarh, at optikerne endelig ikke skal holde sig tilbage med at bruge tid på kunden.

GLADE KUNDER KØBER MERE

Hans mange år i branchen har overbevist ham om, at jo mere tid og tålmodighed du bruger på kunden, desto mere glade og tilfredse kunder får du. Og det er grundlaget for mersalg, understreger han.

"Mange kommer ind til optikeren med ønsket om at finde en relativ billig allround solbrille, men hvis man bruger tid på at spørge ind til, hvad solbrillerne skal bruges til, investerer i at have et varieret

SÅDAN VÆLGER DU DE RETTE GLAS

- Polariserede glas holder det lys, der reflekteres fra vandrette flader – f.eks. vand eller sne på en vejbane – væk. Er gode til bilkørsel i regnvej, til en dag på havet eller på skilløjperne.
- Farveskiftende glas tilpasser sig de konkrete lysforhold. Glassene er klare som almindelige brilleglas, når du er indenfor, mens de udenfor i sollyset bliver mørke som solbriller.
- Spejlglas kaster reflekser tilbage og eliminerer genskin fra sollyset og øger øjnenes komfort. Det gør dem velegnede til vand- og skisport.
- Antireflekterende glas reducerer forstyrrende reflekser på glassenes overflade, giver bedre kontrast, udsyn og komfort under forskellige lysforhold.
- Kontrastforøgende glas dæmper den blå del af lyset og giver et klart syn med tydelige kontraster. Er oplagte ved udendørs sportsaktiviteter.

SÅDAN VÆLGER DU DE RETTE FARVER

- Brun med blue-blocker fjerner det blå lys og øger dermed kontrasten. Det giver en optimal afstandsbedømmelse og dermed sikkerhed i trafikken og andre steder – f.eks. i golf – hvor øget kontrast er kvalitet. Brune glas er desuden en varm farve at se på og igennem.
- Grøn er et godt allround glas, der absorberer det blå lys, reducerer blænding og samtidig bevarer farvebalancen. Grønne glas forbedrer kontrastevnen uden at nå op på blue-blocker niveau og er gode til en dag på havet eller til at følge golfboldens kurve hen mod det næste hul.
- Grå er en neutral farve, der er god til de fleste formål – og særligt til ophold ved vandet – fordi den bevarer farveforskellene. Verden bliver blot lidt mere grå at se på.
- Gul og orange giver god kontrast under dårlige lysforhold i tåge og snevej.
- Rosé og let rødlige glas giver endnu skarpere kontrast under dårlige lysforhold f.eks. i tåge og snevej sammenlignet med den gule linse. Den røde farve egner sig godt til dårlige lysforhold i skoven.

udbud af farvet glas og lader kunden prøve forskellige slags i så virkelighedstro lys som muligt, kan man sagtens ende ud med en kunde, der alligevel køber to par."

HUSK CE-MÆRKET

Står kunden fast på et helt almindeligt par allround solbriller blandt udvalget i en typisk dansk butik, giver neurooptometri-sten følgende gode råd:

"Er solbrillerne til en kunde uden sygdomme at tage hensyn til, er en solbrille med gråt glas i 65-75 procent mørkhedsgrader rigtig fin. Så er der også Raybans G15 i den grågrønne farve, som er særlig god, fordi den trækker mere over i det

øjnefølsomme grønne område. Farven findes også hos andre producenter end Rayban," siger han og tilføjer:

"Hvis man ikke kan lide kolde farver, vil jeg anbefale den brune farve også i mørkhedsgrad 65-75 procent. Og så er der igen polaroid, som er særlig god til kørsel, fordi den tager det reflekterende."

Uanset om brillen skal være individuel eller allround, gælder det altid:

"En solbrille skal have UVA- og UVB-filter. Det findes heldigvis i langt de fleste solbriller, man kan købe herhjemme. Din garanti for det er CE-mærket, der skal være i solbrillen," understreger Karsten Haarh. //

KATTEØJNE OG LENNON- LOOK

John Lennons berømte runde solbriller har været blandt Karen Simonsens inspirationskilder i hendes solbrilledesign for PREGO EYEWEAR.

Solbrillerne til sommerens sol 2018 er store, de er runde, har cateye former, farvede glas og stel med farver spiller også en rolle, og det samme gør materialer som læder og metal. Generelt handler det om solbriller, der ses, og som understreger personligheden.

// AF PIA FINNE // FOTO, PREGO, M.FL.

CATEYE STEL

Stjernerdesignet, når det gælder solbriller til foråret og sommeren 2018, er cateye-formen, der på smuk vis forlænger ansigtsformen, tilfører et strejf af elegance med et lille djævelsk twist. Bruges cateye-formen i en oversize udgave, får de et retro-udtryk, der er supermoderne.

Nogle designere tager cateye formen et skridt videre, og stillene bliver endnu mere skrå og endnu mere skarpe. Nogle af de ekstreme udgaver er store, men der ses også en del relativt små stel, som får brillerne til at se endnu mere skarpe og nye ud.

Endelig kommer cateye brillerne også i rektangulære former, der er skåret mere lige over, men som stadig har den retro-klassiske form.

Oversize cateye med brune glas fra Ørgreen Optic.

1970'ernes voluminøse briller i cateyeform med brune glas fra Monkeyglasses.

Oversize cateye fra MYKITA/Alive Style.

1960'ernes dobbeltbro er tilbage på solbrillerne i 2018. Her fra Woodtone.

TREND

SOLBRILLER MED DOBBELTBRO

Dobbeltbro på solbriller er et design fra slutningen af 1960'erne, men det er bestemt ikke outdated, og det fungerer specielt godt, når det gælder unisex solbriller. I denne sæsons trend bliver der brugt mange dobbeltbroer.

Stel med skønne kontrastfarver fra Ørgren Optics capsule Collection inspireret af arkitekterne Eero Saarinen og Ludwig Mies van der Rohe.

Stel i sort og rødt med cateye form og brune glas, der bløder det sorte op. Fra Ferragamo/Scandinavian Eyewear.

MASSER AF FARVER

Når en enkelt farve ikke er nok, byder trenden til foråret og sommeren på flerfarvede solbrillestel.

Holder man sig til en enkelt farve, er det også fint. For selv om stel i naturlige nuancer er dem, man ser flest af, er der mange designere, der har givet sommerens solbrillestel et twist med en klar farve.

Vildt og rødt fra Moschino/Safilo.

> SMÅ OG STORE RUNDE STEL

The Beatles lever for evigt, og det samme gør de små, runde solbriller, der blev populære, da John Lennon bar dem. I foråret og sommeren ses de ikoniske stel i udgaver anno 2018.

De store runde solbrillestel, der giver en perfekt beskyttelse mod solen, er også en del af 2018 trenden. Og alt andet lige giver de runde stel et blødere udtryk end de meget kantede og spidse.

De er runde og meget markante fra Blackfin.

Runde oversize solbriller med en flot, hvid detalje i stellet fra MYKITA/Alive Style.

APPLIKATIONER OG DEKORATIONER

Applikationer er også en tendens i tiden – store som små. En perlekæde, der løber langs kanten, eller en kasketskygge på brillerne. Alt er tilladt, så længe der leges.

Applikationer i guld på denne blå solbrille fra Jimmi Choo/Safilo.

Applikationer – her som en række af perler på den smukke, vilde solbrille fra OGI.

DE KANTEDE STEL VENDER TILBAGE

Selv om de kantede stel ikke spiller en hovedrolle denne sæson, er der stadigvæk plads til sidste sæsons meget firkanterede stel i sommeren 2018. Til dem, der gerne vil fremstå cool og med kant.

Stel med skarpe kanter ses i nye, spændende udgaver som her fra FLEYE.

OVERSIZE AVIATORS

Et mere unisex look kan skabes med aviators, der stadig er med i modebilledet med alle typer glas – også de klassiske spejlglas. Går man efter maksimum coolness, gælder det oversize aviators.

Aviator formen i brunt og med en detalje anno 2018 fra FLEYE.

Cool helt sorte aviators med en flot detalje fra Barberini Eyewear.

MØNSTREDE STEL

Mønstrede stel i acetat tæller blandt de mest kreative i trenden til foråret og sommeren, og designerne har virkelig lagt god energi i mønstrene, og de matcher superfint med de oversize cateye stel.

Vilde mønstre fra OKIA.

Mønstret stel fra Komono.

Blomster for alle pengene fra Ferragamo/Scandinavian Eyewear.

TREND

TYNDE METALSTEL

Tyndt metalstel er et delikat og klassisk valg, når det gælder solbrillestel til foråret og sommeren. De kan være tidløse og klassiske, og de kan fremstå unikke og sofistikerede. I forårets og sommerens trend er der masser af muligheder for metalliske materialer.

Flotte solbriller fra Ørgreen Optic, hvor metalstellet har samme farvenuance som glassene.

Tyndt metalstel med runde former i guld skaber et flot udtryk. Fra Moscot/AliveStyle.

FARVEDE GLAS

Farvede glas spiller en vigtig rolle i trenden i foråret og sommeren 2018. Det gælder de gule og pink glas, der virkelig står ud og skaber stil, og det gælder brune glas, der beskytter fint mod solens stråler, men som alligevel ikke er helt så hårde i udtrykket som de sorte glas. De brune glas har også den fordel, at de bløder selve designet op og samtidig giver brugeren et blødt sepia-billede af omverdenen.

Glas i en smuk dyb, blå farve. Formen et cateye, og brillerne, designet af Karen Simonsen for Prego, har dobbeltbro.

TREND

Stellet i læder og glassene er blå og runde. Fra Monkeyglasses.

SOLBRILLER UDEN STEL

I trenden ses også solbriller helt uden stel og med stel enten øverst eller nederst på glasset. Men det er ikke for at camouflere, at man bruger solbriller, som det var sidst, de stellose solbriller var på mode. Tværtimod! De stellose solbriller anno 2018 er skabt, til at skulle ses.

Solbriller uden stel med en flot cateye facon og farvede glas. Fra Nine Eyewear.

Vilde farver og mønstre på oversize runde solbriller fra Oxydo/Safilo.

Vilde solbriller med J'adior solskygge fra Dior/Safilo.

Selv om der ikke er stel på solbrillerne, er de meget markante som her fra Boss/Safilo.

VILDE BRILLER

Farverne er vilde, stilen ligeså og også detaljerne. Sæsonen byder selvfølgelig også på solbriller, der bare VIL frem, og som kun de allermodigste både kan og tør bære.

TRANSPARENTE STEL

De transparente stel til foråret og sommeren ses en del. Nyt er det, at det transparente stel i mange tilfælde har samme farve som glassene; douce blå, svagt pink eller gule.

Transparent stel i blåt og blå glas fra Tommy Hilfiger/Safilo.

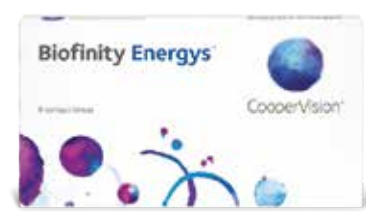
Nu lancerer vi de **NYE** Biofinity Energys™

Kontaktlinser, som er udviklet til dine kunders digitale liv

Biofinity Energys™ er de eneste kontaktlinser, som anvender Digital Zone Optics™ for at lindre træthedssymptomer knyttet til digital øjentræthed. Resultatet er færre anstrengelser og højere komfort for brugere, som skifter mellem aktiviteter med eller uden skærm. Præcis som andre Biofinity®-produkter er Biofinity Energys™ fremstillet ved hjælp af Aquaform®-teknologi af hensyn til en naturlig fugtbalance og iltgennemtrængelighed.

Læs mere på coopervision.dk, eller kontakt din CooperVision-repræsentant.

Partner i Louis Nielsen

Vi mangler dig, der er uddannet optiker og som ønsker at få din egen butik med den sikkerhed det er at have Louis Nielsens stærke koncept i ryggen som støtte. Bliver du optisk partner hos os, vil du få din egen butik, men du vil ikke være alene. Ud over dine medarbejdere og kolleger i butikken, får du støtte fra Louis Nielsens supportkontor, som har eksperter på centrale områder som finans, salg, IT, produkt, marketing og PR. Dine kolleger på supportkontoret sørger for at hjælpe dig, så du får ro til at koncentrere dig om dit område og kan drive en god butik, som kunderne er glade for at besøge.

Som partner hos Louis Nielsen får du:

SUPPORT. Vi har stort fokus på, at du får den støtte, du har brug for, så du får ro og tid til at drive din butik og koncentrere dig om det optiske område.

UDDANNELSE. Vi uddanner løbende vores partnere, så du lærer nyt og ikke føler, du står i stampe.

INDFLYDELSE. Du får en stor grad af indflydelse på, hvordan din butik skal køre og træffe beslutninger om, hvad du ønsker at fokusere på.

UDFORDRINGER. Du får udfordringer i rollen som partner på flere parametre, så du dygtiggør dig, med den support og uddannelse i ryggen, som du får fra Louis Nielsen.

Trivelsesundersøgelse blandt Louis Nielsens partnere, forår 2017

JEG HAR DE VÆRKTØJER OG DEN STØTTE TIL RÅDIGHED FOR, AT JEG KAN YDE ET GODT ARBEJDE

JEG ER STOLT OVER AT VÆRE PARTNER HOS LOUIS NIELSEN

JEG VIL ANBEFALE ANDRE AT BLIVE PARTNER I LOUIS NIELSEN

JEG FÅR GOD STØTTE FRA LOUIS NIELSEN I MIN ROLLE SOM PARTNER

Vil du høre mere?

Kontakt Bjarne Vibe, bjarne.vibe@specsavers.com, tlf. 2969 9958.

Vi søger optiske partnere til tre butikker

Hos Louis Nielsen søger vi optiske partnere til tre af vores 75 butikker. I alle tre butikker vil du blive partner sammen med en retailpartner. Det giver mulighed for, at I kan køre et tæt parløb sammen om at drive butikken og gøre det i hver især er bedst til.

Chefoptiker og partner til Louis Nielsen i Hundige

Retailpartner, Lars K. Mikkelsen

"Vi har et stærkt hold på 12 medarbejdere i Hundige, men vi mangler en optisk partner, som kan løfte fagligheden endnu mere i butikken og sætte sit præg på det optiske område. Vi har en god sammensætning af unge og ældre medarbejdere i butikken, som alle er motiverede, og vi har det sjovt sammen. Vi har travlt på den gode måde, så det bliver ikke kedeligt, kan jeg love. Samtidig får du gode muligheder for at bygge på og uddanne dig videre. Det er en generel filosofi i Louis Nielsen, og den mærker vi tydeligt."

Chefoptiker og partner til Louise Nielsen på Østerbrogade

Retailpartner, Camilla Kingo Nielsen

"Vi er otte medarbejdere i butikken på Østerbrogade, og som chefoptiker vil du stå for at drifte butikken i tæt samarbejde med mig. Vi er engagerede, og gør meget ud af at yde en ekstra god service overfor vores kunder. Vi har en blanding af nye medarbejdere og medarbejdere, der har været i butikken i mange år. Det giver en god dynamik på holdet. Vi mangler en chefoptiker, der kan vise vejen og brænder for at gå forrest på det optiske område, og være en fast del af hverdagen i butikken. Samtidig vil du få rig mulighed for at sparre med mig i det daglige samt selvfølgelig med vores tre andre optikere. Du vil få en butik, der er velkendt i området omkring Østerbrogade og populær blandt kunderne, bl.a. fordi vi har fokus på at yde rigtig god service. Vi har det også godt sammen og løfter mange opgaver i fællesskab. Vi står overfor en udvidelse af butikken indenfor de næste måneder, og har fart på i hverdagen med mange, trofaste kunder."

Chefoptiker og partner til Louis Nielsen i Helsingør

Retailpartner, Andrzej Petersen

"Vi har meget at se til i butikken i Helsingør og mange kunder. Som optisk partner får du mulighed for at drive egen butik sammen med mig. Du får muligheden for at fordybe dig i og præge det optiske område, og du får ansvaret for at dygtiggøre teamet. Du skal derfor besidde gode menneskekundskaber og formå at motivere. Der er fokus på at støtte dig i rollen som leder, og der afholdes løbende interne kurser hos Louis Nielsen for at styrke dig - både som optiker og leder. Du skal kunne lide at drive egen forretning, og kan du det, er der også garanti for travle og spændende dage med store faglige udfordringer. Du får samtidig en arbejdsplads, hvor vi har en uformel tone internt og sammen med kunderne."

Fremragende

Baseret på **6.865** anmeldelser
Se nogle af anmeldelserne her

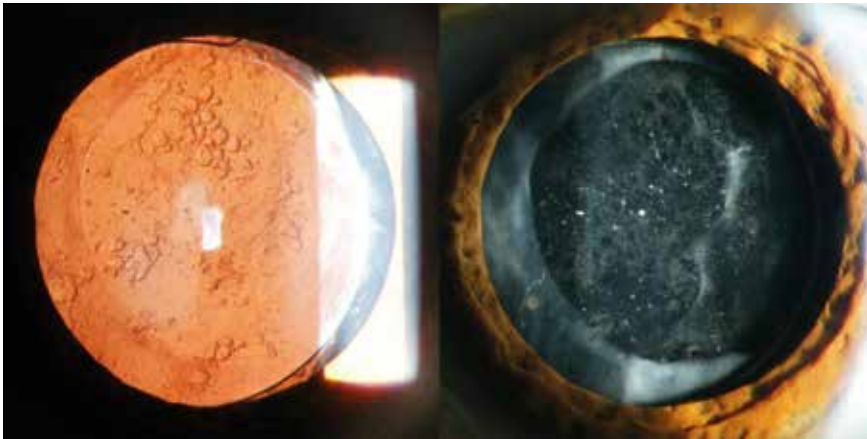

BEHANDLING AF EFTERSTÆR

// AF CAROLINE HANSSON, MSC OPTOMETRI // FOTO, ADOBE STOCK

Hvor mange gange i din karriere som optometrist har du sendt en kunde til øjenlæge for at blive undersøgt for tegn på efterstær? Hvor mange gange har du egentlig været sikker? Og føler du, at du har besvaret kundens spørgsmål om efterstær tilfredsstillende? Læs videre, så føler du dig forhåbentlig mere sikker næste gang, du står i samme situation.

PCO set i spaltelampe.

Signifikant PCO ved trifokal IOL.

HVEM OG HVORNÅR?

Grå stær er den aldersforandring i øjets linse, som vi alle vil komme ud for før eller senere. Hvornår man oplever symptomer og bliver behandlet for grå stær, er individuelt, men i denne artikel skal vi fokusere på, hvad der sker efter en grå stær operation.

Efterstær, også kaldet posterior capsular opacification (PCO), er en almindeligt forekommende tilstand efter en udskiftning af øjets biologiske linse. Tilstanden kan komme uger til år efter linseudskiftningen, og der er mange faktorer, som er af betydning for, hvor hurtigt det udvikles. Ligesom med grå stær er det individuelt, hvornår en patient oplever symptomer, men mange internationale studier er enige om, at alder ved grå stær operation er af stor betydning for, hvor hurtigt efterstær udvikles. Ifølge American Academy of Ophthalmology ses efterstær i næsten 100 procent af alle patienter i alderen ca. 40 år og derunder indenfor to år efter en linseudskiftning.

Gennemsnitsalder for grå stær operation i Skandinavien er ca. 72 år, og med stigende alder ved operationen ses langsommere udvikling af efterstær. Studier viser, at 28 procent af gennemsnitspatienter for grå stær operation vil udvikle efterstær to-tre år efter operation, og ca. 50 procent har udviklet efterstær indenfor fem år⁽¹⁾.

Men det er ikke kun alder, der har betydning. Valg af kunstig linse, operationsteknik og systemiske sygdomme har også indflydelse på, hvor hurtigt man udvikler efterstær. Diabetespatienter vil generelt udvikle efterstær langsommere end ikke-diabetikere, og en hydrofob akryllinse med skarp

kantdesign på linsens bagflade vil reducere udviklingen i forhold til andre IOL'er⁽²⁾.

Patienter, der bliver behandlet med mere avancerede IOL'er (multifokale IOL af forskellig design), har en lavere gennemsnitsalder end grå stær patienter, og man forventer derfor, at en behandling for efterstær bliver nødvendig tidligere. Multifokale linser har også en mere avanceret optik end monofokale linser, hvorfor patienterne tidligere vil opleve symptomer som blandt andet sløret syn og kontrastnedsættelse, selv ved mindre grader af efterstær⁽³⁾.

MEN HVAD ER EGENTLIG EFTERSTÆR?

For at kunne forklare dette er det godt at kende linsens anatomi (se billede). Linsen er omgivet af en kollagenkapsel, og på den forreste del hører linsens epithelceller hjemme. Disse epithelceller skaber nye linsefibrer gennem hele livet, hvorfor linsen bliver tykkere med alderen som følge af, at volumen af linsens korteks øges⁽⁴⁾.

Ved udskiftning af linsen laver kirurgen en cirkulær åbning i anterior linsekapsel, og derigennem fjernes linsens indhold (nukleus og korteks). Resten af selve linsekapslen beholdes, hvorefter den kunstige linse placeres og stabiliseres indeni linsekapslen. I det operationsmoment, hvor man fjerner de sidste rester af linsens indmad, kan det mange gange være svært at få alle epithelcellerne ud. Dette fører til, at epithelceller på anterior kapsel kan sprede sig eller fortsætte produktion af linsefibrer, som langsomt bevæger sig mod linsekapslens ekvator. Afhængigt af IOL design kan de nye linsefibrer, eller epithelcellerne, have nemmere eller sværere ved at fortsætte sin spredning til po-

sterior kapsel. Når cellerne når patientens synsakse, vil der opstå symptomer, som ligner katarakt, såsom sløret syn, nedsat kontrast og blændningsgener. Efterstær kan også opstå ved, at epithelcellerne ændrer form til fibroblaster, som medvirker til, at posterior kapsel bliver krøllet, når cellerne trækker sig sammen⁽¹⁾.

Efterstær kan se ud på mange måder og kan bedst ses og vurderes med spaltelampe (se billeder).

EFTERSTÆR LIGE EFTER OPERATION

Ved en kompliceret kataraktoperation bliver man en sjældent gang imellem nødt til at implantere linsen og lukke øjet hurtigt for at reducere risikoen for synstruende komplikationer. Også selvom man ikke har fjernet alt indhold fra linsekapslen. Dette kan f.eks. ske ved dårlig Kooperation fra patientens side, ved løse zonulatråde og subchoroidal blødning. Hvis operationen afsluttes, uden at linsens indmad er fjernet tilfredsstillende, vil man forvente at finde efterstær helt fra første postoperative kontrol. Dette kan give sløret syn, og man må forvente fortsat sløret syn, indtil behandling kan foretages, tidligst to-tre måneder efter implantation af IOL. Det anbefales at vente, til man har sikret sig, at der ikke er mere hævelse i øjet efter den første operation, og at den nye linse sidder stabilt i linsekapslen⁽⁵⁾.

BEHANDLING

Efterstær behandles med YAG laser, som benytter sig af korte, nøjagtigt fokuserede pulse med høj energi. Disse pulse skaber en plasmeformation og ødelægger vævet i det fokuspunkt, man har valgt. Dette

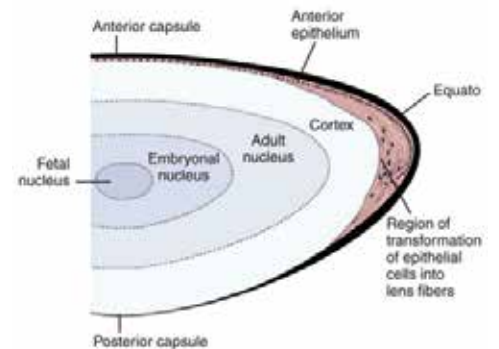
benyttes for at skabe en åbning i den posterior kapsel, som er blevet uklær på grund af celler fra linseepithelet. Gennem denne åbning kan lyset nu passere ind til retina uden forstyrrelser, og synet vil forbedres (med mindre synsnedsættelsen skyldes andre patologier). Behandlingen er smertefri og tager få minutter, men det er nødvendigt at dilatere pupilen for at lave en åbning større end pupilen, hvorfor synet kan være sløret nogle timer efterfølgende. Man kan kun behandle for efterstær én gang, men hvis åbningen laves for lille, kan man nogle gange blive nødt til at behandle med YAG igen for at udvide åbningen. Da man laver en åbning i posterior kapsel, kan der være kapselrester, som flyder rundt i øjet. Dette er grunden til, at nogle patienter oplever flere og større flyvende "myg" nogle dage efter behandlingen, før disse forsvinder fra synsaksen. Der er typisk ikke nogle særlige forholdsregler efter behandlingen,

og afhængigt af øjenlægens præferencer kan der dryppes med steroider få dage efter YAG. Brillestyrken kan ændres ved udvikling af efterstær, men man forventer ikke, at patienten vil få behov for ny brillestyrke efter behandlingen i forhold til den styrke, som blev målt før udvikling af efterstær. Dette betyder, at mange patienter fortsat kan bruge deres gamle briller, efter efterstæren er fjernet.

KOMPLIKATIONER

Behandlingen er forbundet med meget lille risiko. Komplikationer, som kan give synsnedsættelse, er sjældne, men inkluderer forhøjet intraokulært tryk, makula ødem, rifter/nethindeløsning, defekter på IOL, irit, endoftalmit og ødem i cornea.

Selv om YAG er almindeligt forekommende, kan man nogle gange være nødt til at udsætte behandlingen. Grunde til dette kan være en aktiv inflammation/infektion i øjet, makula ødem eller forhøjet

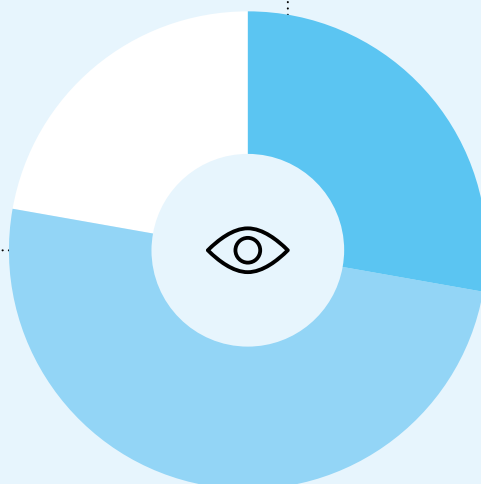
Linsens anatomi.

risiko for nethindeløsning. Andre grunde til, at en patient ikke er egnet til YAG, kan være makuleringer eller dystrofier i cornea (forhindrer lyset fra laseren at samles i et fokuspunkt), eller nedsat evne til at fikser øjet. I disse tilfælde må man overveje andre kirurgiske løsninger⁽¹⁾. //

GENNEMSNITS- ALDER FOR GRÅ STÆR OPERATION I SKANDINAVIEN ER CA. 72 ÅR

28%

af gennemsnitspatienter for grå stær operation vil udvikle efterstær to-tre år efter operation.

50%

har udviklet efterstær indenfor fem år.

LITTERATUR

1. Ophthalmology, A. A. (14 November 2013). Nd:YAG Laser Posterior Capsulotomy.
2. Yang Zhao, M. K. (17 November 2017). Comparison of hydrophobic and hydrophilic intraocular lens in preventing posterior capsule opacification after cataract surgery. Hentet fra Medicin (Baltimore).
3. American Society of Cataract and Refractive Surgery (Februar 2012). Hentet fra <https://www.eyeworld.org/article-new-realities-of-yag-capsulotomy> den 15/01/2018.
4. Ophthalmology, A. A. Normal Crystalline Lens. Hentet fra <https://www.aao.org/bcscsnippetdetail.aspx?id=f38d473f-c836-4fe6-8555-20d34ce19816> den 15/01/2018.

OPOSCANDINAVIA

MEET US AT
COPENHAGEN SPECS
MONTER 46

Photo by Johan Sundell || Micke wearing NORDYL c41 and Viktoria Tolstoy wearing NORDYL c90

KUNO·QVIST

ALWAYS IN CHARACTER

*Vi skal gøre os fortjent til **respekten***

Det er de færreste optikere, der kan fejre 40 års jubilæum i egen butik. Men Optikerforeningens tidligere formand, Birger B. Larsen, kan med Slots Optik i Randers, som han driver med hustruen, Karen. Vi har sat ham stævne til et tilbageblik gennem 40 år i branchen, der har givet ham sjove oplevelser, store fremskridt – og kærligheden ikke mindst.

// AF BIRGITTE BARTHOLDY // FOTO, PRIVAT

Birger B. Larsen er født på Frederiksberg i København for 69 år siden, og ingen forestillede sig vist dengang, at han skulle ende i Randers som optiker og indehaver af samme forretning, Slots Optik, i 40 år.

"Det er også lidt uvirkeligt for mig, men sådan gik det," siger han.

Egentlig begyndte han sin karriere midt i 1960'erne efter realeksamen et helt andet sted, nemlig ved Saga-Palladium Studio i Hellerup, hvor han fik arbejde som lydmand, bl.a. på den allerførste "Min søsters børn"-film. Det var spændende arbejde, og han omgikkes mange kendte skuespillere. Men desværre var der ikke udsigt til, at han kunne få en uddannelse, film-skolen lod nemlig ikke nogen ind uden en studentereksamen. En fotograf foreslog ham derfor i stedet at få en optiker-uddannelse, den havde han også selv taget.

"Jeg ved ikke, hvorfor han viste den omsorg for mig, jeg trivedes jo vældig godt. Men måske kunne han se, at det ville blive svært for mig at klare mig på længe-sigt i filmmiljøet," siger Birger B. Larsen.

Fotografen anbefalede, at Birger henvendte sig til optikerne Lundsteen og Vieth i Købmagergade. Der tog han ind, og hvor mærkeligt det end lyder, havde de samme dag talt om, at de ville have en lærling og gav ham straks den plads. Samtidig begyndte han i august 1967 på optikerskolen.

"Uddannelsen varede i fire et halvt år med sammenlagt 40 ugers skole. Hos Lundsteen og Vieth fik jeg den meget gammeldags, grundige håndværksmæssige oplæring af ældre optikere, der selv var udlært på Zeiss-skolen i 1930'erne i Jena. Optometri, som netop i 1966 var indført som et fag på skolen, var nyt land for dem. Men det håndværksmæssige kunne de til fingerspidserne, og jeg sugede det til mig og blev i øvrigt mægforkælet."

Hvordan endte du så i Jylland?

"Jeg var udlært i januar 1972 og skulle ind som soldat 1. maj. Ingen optiker i København havde lyst til at ansætte mig for så kort en tid. Men så ringede optiker Scheel Poulsen fra Randers, han havde hørt gennem skolen, at jeg var ledig, og havde akut brug for en vikar. Jeg havde til været på ferie på de kanter hos min mors familie og havde også en kæreste derovre, Karen, som jeg havde kendt, siden jeg var syv år, og gerne ville tættere på, så det var fint for mig."

MERE GENSIDIG RESPEKT

Mens Birger B. Larsen var soldat, fortsatte han med at arbejde for Scheel Poulsen i sin fritid, og bagefter fik han fuldtidsarbejde i forretningen. Randers blev hans by, og den blev også Karens, da de to giftede sig i 1973.

"Da Scheel Poulsen døde og hans butik skulle overtages af hans to børn der begge var optikere, var det derfor naturligt for Karen og mig at se på, hvordan vi kunne blive i byen og starte noget for os selv. I januar 1978 åbnede vi så forretningen i Slotscentret."

Har der ingen problemer været ved at arbejde sammen som ægtepar i 40 år?

"Ingen store problemer i hvert fald. Vi supplerer hinanden rigtig godt. Karen klarer regnskaberne og er dygtig til at se, hvilken steltype der passer til folk, og jeg kører alt det faglige og synsprøverne."

Deres guideline har i alle årene været at overholde aftaler, yde en god service og levere en høj kvalitet. Det har også hele tiden været en aftale imellem dem, at de skulle have ansatte, så de kunne holde fri og tage på ferie indimellem.

"Det var Karens betingelse, og sådan blev det. For tiden er vi foruden os selv også en fuldtidsansat og en halvtidsansat."

Hvad er de største forandringer, der er sket i dit fag i løbet af de 40 år?

"Det er betydningsfuldt, at der er kommet et mere respektfuldt forhold mellem øjenlæger og optikere. Dengang jeg begyndte i faget, var der meget skarpe skel. Vi var mange, der følte, at vi ikke rigtig blev respekterede, og som mærkede, at øjenlægerne var imod, at vi som "håndværkere" tog synsprøver og gjorde os kloge på øjets funktion. Det gav anledning til konflikter. En af mine venner er øjenlæge, og når han rigtig skulle drille mig, sagde han: "Birger, du er jo uddannet det samme sted som cykelsmedene." Det hjalp, at vi i 1997 fik autorisationsloven, og især da vi i 2007 fik den nye optikeruddannelse, hvor vi røg ud af erhvervsuddannelserne og blev en sundhedsuddannelse på bachelorniveau, og endda nu med en kandidatoverbygning på Aarhus Universitet."

I dag oplever Birger B. Larsen, at der er en fælles opfattelse af, at både øjenlæger og optikere medvirker til synsplejen af hr og fru Danmark og også kan samarbejde om den.

"Men det forpligter også os optikere. Hvis jeg skal komme med et hjertesuk til mine kolleger, så er det, at jeg lige nu

synes, det merkantile markerer optikerfaget mere, end godt er. Det går ikke, hvis vi skal fastholde, at vi er en del af sundhedssektoren. Så må vi stadig have som mål at levere den bedste kvalitet og den bedste faglige standard."

**"KUNDEN LAGDE
BRILLEN PÅ DISKEN
FORAN MIN KONE
OG SAGDE: "DET HER
ER DET ARGESTE SKIDT,
JEG KAN OVERHOVEDET
IKKE SE MED DEM."**

KOMIK PÅ ET HØJT PLAN

En anden markant positiv forandring er den, der er sket indenfor stæroperationerne.

"Da jeg kom i lære, blev folk ofte kun opereret på det ene øje, hvor de fik fjernet linsen, og så fik de en stærbrille, der kunne være op til +15. Senere erstattede bløde kontaktlinser den linse, der var fjernet, og man begyndte at operere begge øjne. Det var et stort fremskridt, men det er nærmest en revolution, at man i dag kan udskifte linserne i øjet. Det ser jeg som fantastisk, selv om det har givet mindre arbejde til sådan en som mig."

Hvad holder du mest af ved dit arbejde?

"Jeg er meget optaget af at finde gode løsninger på de udfordringer, jeg bliver stillet overfor. I Slots Optik tager vi os både af svagtsynsoptik, samsynstræning og af at få fremstillet specialkontaktlinser til folk med hornhindelidelser eller dobbeltsyn. Den niche, er vi de eneste i området, der arbejder med. Derfor får vi tit kunder med svære problemer, som er blevet henvist af øjenlæger eller vores kollegaer. F.eks. folk, der bliver ved med at have problemer med belastende synsfejl. Når sådan en kunde går tilfreds ud ad døren, er jeg glad. Det er også en stor glæde at se kunderne komme igen år efter år. Vi har en familie, hvor det nu er 4. generation, som kommer her, det er ret fantastisk."

Birger B. Larsen har viet 40 år af sit liv til optikerbranchen i Randers, men hans hjerte banker også for optik i den tredje verden.

De mange år som ejere af Slots Optik har i det hele taget været fyldt med oplevelser af alle slags. En af mest morsomme var den, hvor en mand, vi kan kalde Hr. Nielsen, kom ind i forretningen for at klage over de briller, han havde udtrykt stor tilfredshed med overfor Birger B. Larsen bare en uge før, da han fik dem rettet til.

"Men nu kom Nielsen og var meget olm. Han lagde brillen på disken foran min kone og sagde: "Det her er det argeste skidt, jeg kan overhovedet ikke se med dem." "Jamen dog," sagde min kone. Hun kan huske rigtig godt, undersøgte brillerne og fik en fornemmelse af, at noget var galt. Hun fandt hans journal frem, kiggede på stellet og sagde: "Hør lige, hr. Nielsen, det er ikke din brille". "Jo, det er det i hvert fald," svarede han. Igen kom min kones gode hukommelse hende til undsætning. Hun kunne se, at det VAR en brille fra vores butik, men en, vi havde leveret til

en Hr. Andersen. "Sæt dig lige ned, vi skal finde ud af det her," sagde hun og fandt Andersens journal frem. Brillernes viste sig ganske rigtigt at være hans. Nielsen indrømmede da også, at han havde været til fest med Andersen nogle dage før, men kunne ikke fatte, hvordan forbytningen var sket. Så ringede min kone til Andersen. Fru Andersen tog telefonen, en herlig glad dame, som skreg af grin, da hun hørte om problemet. Hendes mand havde nemlig lige meddelt, at han ville ringe ind og klage over sine briller. Nu ville hun sætte vand over til kaffe, og så kunne Nielsen komme med Andersens briller og i samme hug få sine egne."

HVAD MED FREMTIDEN?

Naturligvis optager det Birger B. Larsen meget, hvordan hans forretning vil blive drevet videre, når han og Karen om nogle år trækker sig tilbage.

"Vi er heldigvis slet ikke udbrændte endnu og glade for at gå på arbejde hver eneste dag. Men det er klart, at på et tidspunkt vil og kan vi ikke mere. Vores datter, Pernille, er uddannet optiker, men hun leder en forretning i Hillerød og har etableret sig med familie i det område, så der er ingen chance for, at hun kommer hjem og overtager forretningen. Vi håber at kunne overdrage den til nogen, der ser på faget på samme måde som os og gerne vil gå ind i den niche, vi har specialiseret os i."

Når den tid kommer, vil han og Karen bruge mere tid på Rotary, et netværk, som har stor betydning for dem begge. Og så går han også op i at holde formen ved lige og glæder sig til at kunne tilbringe endnu mere tid med at ro, spille badminton og gå til fitness.

"Jeg tror ikke, jeg kommer til at kede mig." //

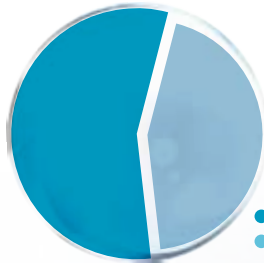
BIRGER B. LARSENS BLÅ BOG

- ♦ Født 31. januar 1949 på Frederiksberg.
- ♦ I 1967 kom han i lære hos optikerne Lundsteen og Vieth i Købmagergade i København og gik samtidig på optikerskolen på Teknologisk Institut ved Vesterport.
- ♦ Blev udlært den 31. januar 1972 på sin 23 års-fødselsdag.
- ♦ Samme år blev han ansat hos optiker Scheel Poulsen i Randers.
- ♦ Gift med Karen i 1973, parret har to voksne børn og fem børnebørn.
- ♦ Åbnede den 31. januar 1978 sammen med Karen forretningen Slotsoptik i Randers, så der var 40 års jubilæumsfest i år.
- ♦ Han har haft en lang række tillidshverv i sin branche og bl.a. være bestyrelsesmedlem i Optikersammenslutningen OPTO 1979-2013, bestyrelsesmedlem i Danmarks Optikerforening 1985-2003, præsident for Nordisk OptikerRåd 1998-1999 og sagkyndig i Forbrugerstyrelsen 2001-2011.
- ♦ Siden 2006 har han været nævnsmedlem i Patient-opbuddet og siden 2003 formand for Øjenforeningen Østjylland.

Unge kontaktlinsebrugere: En stor mulighed for din virksomhed.

15% af
brillebrugere i Norden
bruger kontaktlinser¹.

56% af dem
under 24 år vil gerne
prøve kontaktlinser².

63% af
brugerne startede, da de var
under 24 år¹.

DELTAG I ALCONS FORÅRSKAMPAGNE

Deltag i vores 360° forbrugerkampagne og få et stort antal markedsføringsredskaber.

Nyd godt af den omfattende mediekampagne – målrettet mod potentielle unge kunder i dit område – og få øget kundetilstrømningen til din butik.

Med **DAILIES® AquaComfort Plus®** og **AIR OPTIX® plus HydraGlyde®**

kontaktlinser kan unge brillebrugere få en helt ny oplevelse af livet.

Tilbyd alle dine unge kunder kontaktlinser og giv dem mulighed for at få mest muligt ud af livet.

Kontakt din lokale Alcon®-salgsrepræsentant
eller Alcon® Kundeservice for at få yderligere oplysninger 36 36 43 60

^{1,2} Vision Need Monitor 2016 & 2017, Alcon data on file. DAILIES®, DAILIES® AquaComfort PLUS®, AIR OPTIX®, AIR OPTIX® plus HydraGlyde® and the Alcon® logo are trademarks of the Novartis company. AOSEPT® is a trademark of American Optical.

Risikobaseret tilsyn

– det skal du vide

I løbet af 2018 foretager Styrelsen for Patientsikkerhed tilsyn med danske optikere. Her er et overblik over de ting, du skal være særligt opmærksom på, hvis din forretning er blandt de, der bliver udtrukket til stikprøve.

// AF CARSTEN G. JOHANSEN // FOTO, ADOBE STOCK

Du har seks ugers varsel, hvis din forretning bliver udtrukket til et besøg fra Styrelsen. Men det er naturligvis at foretrække, at du allerede på nuværende tidspunkt sikrer dig, at I lever op til lovkravene.

Tilsynet er et såkaldt risikobaseret tilsyn – med særlig fokus på de arbejdsgange, hvor der kan være størst risiko for patientens sikkerhed – og du har som udgangspunkt ingen mulighed for at påvirke, om din forretning bliver udtrukket, og hvornår et besøg vil finde sted.

TILSYN PÅ ALMINDELIG PRAKSIS

Den gode nyhed er, at tilsynet handler om procedurer i den sundhedsfaglige del af din praksis, som du formentlig allerede er opmærksom på, samt at det på forhånd er kendt, præcis hvad der bliver kigget på.

Tilsynet er delt op i de 10 målepunkter, som du kan få overblik over i faktaboksen. Punkterne handler om forretningens organisation med procedurer og retningslinjer for bl.a. journalisering, hygiejne og instruktion af medhjælpende personale.

Optikerforeningen har udfærdiget en vejledning i, hvordan du skal forholde dig til de enkelte punkter. Den kan du læse på medlemsnet.dk. I det følgende bliver fremhævet nogle af de emner, du med fordel kan gennemgå dine procedurer omkring.

MEDHJÆLPERE MED OG UDEN AUTORISATION

To målepunkter kigger på autorisation. Den ene er forholdsvis enkel og handler om, at kontaktlinsebehandling altid skal foretages af autoriseret personale. Den anden handler om de opgaver, der udføres af medhjælpende personale under din autorisation.

Når opgaver uddelegeres til ikke-autoriseret personale, hvad enten det er en assistent, en studerende eller andet, skal de have en entydig instruktion i, hvordan opgaven skal udføres, og det er din opgave at sikre, at instruktionen er forstået. Instruktion skal udarbejdes skriftligt, og den skal løbende ajourføres, så medarbejderen altid er helt up-to-date.

STYR PÅ JOURNALERNE

Tre målepunkter har at gøre med journalføringen.

De tilsynsførende gennemgår et antal journaler med særlig opmærksomhed på struktur og på, at de skal kunne læses og forstås umiddelbart af andre fagpersoner; registrering af fuldt navn og personnummer – også på andet relevant materiale som fundusbilleder, topigrafibilleder eller lignende – samt udtømmende oplysninger om, hvem der har ført journalen. Journalen skal være på dansk, og der må ikke benyttes uautoriserede forkortelser.

Journalerne vil også blive undersøgt for, at der er foretaget en anamnese og givet korrekt begrundelse for at udføre de foretagne undersøgelser.

Udtagne journaler gennemgås desuden for at vurdere patientens informerede samtykke. Et mundtligt samtykke skal journalføres sammen med resultatet af en undersøgelse.

FYSISK FORHOLD OG LÆGEHENVISNING

Tre målepunkter handler om indretning af klinikken, som giver mulighed for at opfylde krav om tavshedspligt, håndhy-

Bliver din butik trukket ud til et besøg fra Styrelsen for Patientsikkerhed, har du seks uger til at forberede dig.

giejne og sterile produkter/rengøring af kontaktlinser. Ved disse punkter benytter tilsynet både observation og interview af personalet. I forhold til tavshedspligten er det vigtigt, at journalføring og samtaler mellem patient og optometrist kan gennemføres, uden at andre i butikken kan følge med i det.

Et målepunkt for sig selv handler om samarbejdet med lægen. Her bliver optikeren interviewet om, dels hvilke patientgrupper der henvises til lægen og dels udlevering af synshjælpemidler til børn. Der skal som bekendt altid en lægeundersøgelse til, hvis der udleve-

res synshjælpemidler til børn under 10 år, men der er ingen nedre grænse for, hvornår du må foretage synsundersøgelse på et barn.

Tilsynets 10. målepunkt handler om de generelle observationer, som eventuelt ikke falder ind under de øvrige punkter.

Optikerforeningens medlemmer har adgang til en vejledende og detaljeret gennemgang af det risikobaserede tilsyn via medlemsnet.dk, hvor alle punkterne opsummeres og gennemgås, så man som optiker ved, hvordan man skal forholde sig ved besøg. //

MÅLEPUNKTERNE I DET RISIKOBASEREDE TILSYN

- 1 Interview om instruktion og tilsyn med medhjælpspersonale.
- 2 Interview om autorisation.
- 3 Journalgennemgang om formelle krav til journalføring.
- 4 Journalgennemgang om indikation for undersøgelser/ behandlinger.
- 5 Interview om samarbejde med lægen.
- 6 Journalgennemgang om informeret samtykke til behandling.
- 7 Interview om tavshedspligt.
- 8 Interview om håndhygiejne.
- 9 Interview om sterile produkter og rengøring af kontaktlinser.
- 10 Øvrige fund med patient-sikkerhedsmæssige risici.

SUNDHEDSFAGLIG BAGGRUND

Styrelsen for Patientsikkerhed har oplyst, at alle tilsyn bliver udført af personale med en sundhedsfaglig baggrund. De tilsynsførende er gennem en grundig indføring i, hvordan arbejdet foregår hos en optiker, før de kan tage hul på opgaven.

RISIKOBASERET TILSYN

Begrebet "risikobaseret tilsyn" betyder, at et tilsyn udføres på baggrund af en vurdering af, hvor der kan være størst risiko for patienternes sikkerhed. Denne vurdering foretages bl.a. på baggrund af proaktive risikoanalyser, klagesager, henvendelser fra patienter, pårørende, fagpersoner og offentlige myndigheder samt medieomtale.

DIGITAL EYE STRAIN

As the use of digital devices continues to grow, Lee Hall and Chantal Coles-Brennan review what eye care practitioners need to consider about the associated symptoms with their use, in particular with contact lens wearers where additional factors can tip the scales for a variety of symptoms.

// AF LEE HALL AND CHANTAL COLES-BRENNAN

Digital electronic devices come in a multitude of formats, with screen shapes and sizes ranging from giant desktop monitors to small smartphones and now even tiny smartphone watches. These have multiplied the potential stresses on the ocular system and patients report an increasing range of associated symptoms, which can collectively be referred to as digital eye strain (DES).¹

A recent survey found that UK adults spend an average of eight hours and 41 minutes a day on media devices, compared with the average night's sleep of eight hours and 21 minutes² and average UK households now own 7.4 internet devices.³ It's the 16-24 year olds who spend the most time on media and communications with over 14 hours of media and communications activity crammed into 9 hours 8 minutes each day by multitasking, using different media and devices at the same time.²

However, this diversity of devices brings with it a wide range of working distances, font sizes, viewing angles, and luminance and contrast issues, and, consequently, a wide range of potential symptoms to be addressed in the consulting room. For example, the use of smartphones results in closer working distances than when viewing hardcopy text, increasing the demands placed on accommodation and convergence.⁴ Consequently, there are extra considerations when evaluating symptoms resulting from the use of newer technologies.

Almost 70% of adults in the US report experiencing symptoms of DES, with adults aged 18-34 being the most vulnerable. Despite this, almost half of adults don't know how to, or have never attempted to address their visual discomfort.⁵ The prevalence of DES is likely to be higher in contact lens wearers, however, due to reduced blinking associated with the increased demands inherent in intensive near visual tasks.

CLASSIFYING SYMPTOMATOLOGY

A number of underlying factors are associated with DES. The causes of symptoms relating to DES can be broken down into three distinct categories: those that are 'vision-related', 'digital screen-related', and those that are 'ocular-surface related' (Figure 1).

VISION-RELATED DES

While all of the usual eye examination considerations apply, questions about the number and types of devices should be routinely asked, especially when addressing vision-related symptoms of DES. In particular, special consideration should be given to the different working distances and increased accommodative demands encountered for different devices.

Correction of astigmatism is also essential to reduce the risk of eyestrain, and it is estimated that approximately one-third of potential CL wearers require some form of astigmatic correction.⁶ Various studies have examined the role of accommodation anomalies in visual display unit (VDU)-related eye strain. Lag of

accommodation does not appear to influence DES;⁷ however, there is evidence that low frequency micro-fluctuations in accommodation may contribute to symptoms.⁸ This may potentially be alleviated by the use of tints.⁹ Vergence anomalies also influence DES, and a recent study reported a significant decrease in the near point of convergence (NPC) after 8 hours computer use,¹⁰ although another study found no change in either NPC, vergence or heterophorias after 5 hours sustained screen use.¹¹ Interestingly, subjects exhibiting more accurate vergence, i.e. tending towards zero fixation disparity, are more likely to develop symptoms over periods of prolonged screen use.⁷

DIGITAL SCREEN-RELATED DES

A common screen-related symptom of DES is glare. Disability glare is generally self-limiting and can usually be alleviated by the repositioning of the device screen. However, there is a higher prevalence of discomfort glare in VDU users due to the adoption of a more upright head position, and reflections from overhead fittings and windows. Susceptibility to glare has also been shown to increase with increasing age.¹²

Several studies have examined the association between muscle activity and symptoms of discomfort. One study,¹³ in particular, found significant correlation between blood flow in the orbicularis oculi muscle and symptoms. The results suggest that pain around the eye may originate from over-action of the orbicularis muscle (squinting).

Figure 1: Eye Strain Symptomatology

VISION RELATED		DIGITAL SCREEN RELATED			OCULAR SURFACE RELATED	
Refractive	Oculomotor	Hand-held (Smartphones, Tablets)	Personal Computers (PC, Laptop)		Blinking & Contact Lens Wear	Pathology
<ul style="list-style-type: none"> Refractive Error incl astigmatism Presbyopia 	<ul style="list-style-type: none"> Associated Phoria Vergence Accommodation Pupillary reaction 	<ul style="list-style-type: none"> ↓ Working distance Font size 	<ul style="list-style-type: none"> Ambient light 	<ul style="list-style-type: none"> Screen position relative to eye Chair height 	<ul style="list-style-type: none"> ↓ Blinking rate ↓ Amplitude Lens-eyelid interaction 	<ul style="list-style-type: none"> Eyelid Conjunctiva Corneal
<ul style="list-style-type: none"> Defocus Constant accom. stimulation Eyelid squinting 	<ul style="list-style-type: none"> Fixation disparity ↓ Covergence ↑ Accom. lag ↑ micro fluctuation Pupillary unrest 	<ul style="list-style-type: none"> ↑ Accom. demand Eyelid squinting ↑ Orbicularis muscle load ↑ Blood flow 	<ul style="list-style-type: none"> Eyelid squinting Sustained pupil constriction 	<ul style="list-style-type: none"> Muscles strain (e.g. facial, neck, ocular) 	<ul style="list-style-type: none"> Uneven tear distribution Unstable & thin tear film Friction between lens and eyelid 	<ul style="list-style-type: none"> ↓ Quality of tears Tear volume
<ul style="list-style-type: none"> Blurred vision Diplopia Tired eyes Sore eyes Heaviness Headache 	<ul style="list-style-type: none"> Blurred vision Diplopia Focusing difficulty Tired eyes Sore eyes Headache 	<ul style="list-style-type: none"> Blurred vision Tired eyes Sore eyes Heaviness Headache 	<ul style="list-style-type: none"> Glare Heaviness Tired eyes 	<ul style="list-style-type: none"> Neck pain Shoulder pain Stiff back Tired eyes 	<ul style="list-style-type: none"> Dryness Itchiness Irritation/scratchiness Glare Redness Burning Blurred vision Tearing/Sore eyes 	<ul style="list-style-type: none"> Dryness Itchiness Irritation/scratchiness Glare Redness Burning Blurred vision Tearing/Sore eyes

The screens of many modern digital devices emit a particularly bright blue light (400-500 nm), known as high-energy visible light (HEV). Animal^{14, 15} and laboratory¹⁶ studies have shown retinal changes as a result of prolonged exposure to blue light, with damage occurring after as little as between 10 seconds and 1 hour's exposure in one study.¹⁷ It has been suggested¹⁸ that the use of blue light-blocking tinted lenses may reduce the risk of developing AMD, and the use of blue light absorbing intraocular lenses (IOLs) is now common place in cataract surgery for this reason. However, there is no clinical evidence to date on the ocular impact in humans of blue light on the eye, and work is underway to look into this.

Ergonomics is also an important consideration with digital devices, and will vary dependent on the type of device in use. With hand-held devices, e.g. smartphones or gaming devices, the closer than normal working distance is the main source of discomfort. For laptop and desktop computing, factors such as viewing angle and chair height should be addressed to minimize symptoms associated with musculoskeletal problems.^{19, 20}

OCULAR SURFACE-RELATED DES

A number of studies have reported decreased blink rate²¹⁻²³ and incomplete lid closure²⁴ among screen users, which can result in uneven tear distribution and promote a thin, unstable tear film. Dryness and associated symptoms are also commonly encountered by screen users in otherwise healthy eyes. These effects may be further exacerbated for contact lens wearers and a recent online survey of VDU users revealed that, on average, 85% of wearers experienced at least one dryness-related symptom compared to 71% of non-wearers.²⁵ Typical clinical manifestations may include increased corneal 'smile'-type desiccation staining, and conjunctival staining. A recent study²⁶ has shown that lens wearers with symptoms of dryness exhibit significantly greater lid wiper epitheliopathy (LWE) and lid parallel conjunctival folds (LIPCOF), which may ultimately reduce tolerance to lens wear without careful management.

AS THE USE OF DIGITAL DEVICES
CONTINUES TO GROW, SYMPTOMS
OF DES WILL DEMAND INCREASING
ATTENTION FROM EYE CARE
PRACTITIONERS.

REMEDIATION

The application of multiple digital devices in the home and work environments present a wide range of challenges for users and consequently for the eye care professional. In particular, it is important to correct for a range of working distances and font sizes. The choice of vision correction may have an impact on at least some of the DES-related symptoms experienced by patients. For contact lens wearers, this may encompass the use of

over-spectacles, or multifocal, monovision or modified monovision modes of correction to achieve optimal visual results and may help reduce certain DES symptoms.

The heightened prevalence of dryness with VDU use for lens wearers might also indicate a change in lens material, modality, and/or lens care solution to optimise surface wettability and thus enhance comfort. Additional clinical evaluation of specific vision correction options will help to better determine whether and how these options can reduce certain DES symptoms. The use of lens rewetting drops may also reduce wearer symptoms. Ergonomics should also be addressed to provide the most comfortable physical working conditions.

CONCLUSION

As the use of digital devices continues to grow, symptoms of DES will demand increasing attention from eye care practitioners, particularly so with contact lens patients where additional factors can tip the scales for a variety of symptoms.

ACKNOWLEDGEMENTS

This article is based on one published in Contact Lens Spectrum in the USA June 2015 issue of Contact Lens Spectrum and printed with permission. It was sponsored by Johnson & Johnson Vision Care, Inc. (JJVCI), which also provided editorial assistance.

REFERENCES

1. THE VISION COUNCIL. DigitEYEzed: The daily impact of digital screens on the eye health of Americans. <http://www.thevisioncouncil.org/sites/default/files/TVCDigitEYEzedReport2013.pdf>. Accessed 15 April 2014.
2. Ofcom survey of 2000 adults in UK, 2014 <http://stakeholders.ofcom.org.uk/market-data-research/market-data/communications-market-reports/cmr14/uk/> Accessed 11th June 2015
3. YouGov survey of 2,090 adults online in UK March 2015 <http://www.theguardian.com/technology/2015/apr/09/online-all-the-time-average-british-household-owns-74-internet-devices> Accessed 11th June 2015
4. Bababekova Y, Rosenfield M, Hue J, Huang R. Font size and viewing distance of handheld smart phones. *Optom Vis Sci* 2011;88:795-797.
5. The Nielson Company. The U.S. Digital Consumer Report: 2.10.2014. <http://www.nielson.com/us/en/reports/2014/the-us-digital-consumer-report.html>. Accessed 24th April 2014.
6. Young G, Sulley A, Hunt C. Prevalence of astigmatism in relation to soft contact lens fitting. *Eye Cont Lens*. 2011;37(1):20-25.
7. Collier JD, Rosenfield M. Accommodation and convergence during sustained computer work. *Optom* 2011;82:434-440.
8. Gray L, Winn B, Gilmartin B. Effect of target luminance on microfluctuations of accommodation. *Ophthalmic Physiol Opt* 1993;13:258-265.
9. Simmers AJ, Gray LS, Wilkins AJ. The influence of tinted lenses upon ocular accommodation. *Vis Res* 2001;41:1229-1238.
10. Watten RG, Lie I, Birketvedt O. The influence of long-term visual near-work on accommodation and vergence: A field study. *J Hun Erg* 1994.
11. Nyman KG, Knave BG, Voss M. Work with video display terminals among office employees: IV. Refraction, accommodation, convergence and binocular vision. *Scan J Work, Env Healt*. 1985:483-487.
12. Cole BL, Maddocks JD, Sharpe K. Effect of VDUs on the eyes: Report of a 6-year epidemiological study. *Optom Vis Sci* 1996;73:512-528.
13. Thorud H, Helland M, Aarås A, Kvikstad T, Lindberg L, Horgen G. Eye-related pain induced by visually demanding computer work. *Optom Vis Sci* 2012;89:E452-E64.
14. Wu J, Seregard S, Spangberg B, et al. Blue light induced apoptosis in rat retina. *Eye* 1999;13:577-583.
15. Putting BJ, Zweyffening RC, Vrensen GF, et al. Blood-retinal barrier dysfunction at the pigment epithelium induced by blue light. *Invest Ophthalmol Vis Sci* 1992;33:3385-3393.
16. Sparrow JR, Nakanishi K, Parish CA. The lipofuscin fluorophore A2E mediates blue light-induced damage to retinal pigmented epithelial cells. *Invest Ophthalmol Vis Sci* 2000;41:1981-1989.
17. Van Norren D, Schellekens P. Blue light hazard in rat. *Vision Res* 1990;30:1517-583.
18. Glazer-Hockstein C, Dunaief J. Could blue light-blocking lenses decrease the risk of age-related macular degeneration? Editorial. *Retina* 2006;26:1-6.
19. Rosenfield M. Computer vision syndrome: a review of ocular causes and potential treatments. *Ophthalmic Physiol Opt* 2011; 31(5):502-515.
20. Hayes JR, Sheedy JE, Stelmack JA, Heaney CA. Computer use, symptoms, and quality of life. *Optom Vis Sci* 2007;84:E738-E55
21. Portello JK, Rosenfield M, Chu CA. Blink Rate, Incomplete blinks and Computer Vision Syndrome. *Optom Vis Sci* 2013;90:482-487.
22. Patel S, Henderson R, Bradley L, Galloway B, Hunter L. Effect of visual display unit use on blink rate and tear stability. *Optom Vis Sci* 1991;68:888-892.
23. Collins MJ, Iskander DR, Saunders A, Hook S, Anthony E, Gillon R. Blinking patterns and corneal staining. *Eye Contact Lens*. 2006;32:287-293.
24. Chu CA, Rosenfield M, Portello JK. Blink Patterns: Reading from a computer screen versus hard copy. *Optom Vis Sci* 2014;91:1-6.
25. González-Méijome J, Parafita M, Yebra-Pimentel E, Almeida J. Symptoms in a population of contact lens and noncontact lens wearers under different environmental conditions. *Optom Vis Sci* 2007;84:E296-E302.
26. Pult H, Purslow C, Berry M, Murphy P. Clinical Tests for successful contact lens wear: Relationship and predictive potential. *Optom Vis Sci* 2008;85(10):E924-929.

ABOUT THE AUTHORS

Dr Lee Hall is a research optometrist from Visioncare Research Ltd in the UK and Dr Chantal Coles-Brennan is Principle Research Optometrist in Global Strategic Claims for JJVCI in Florida.

This article was originally published in Optician (UK journal): Hall L & Coles Brennan C. Digital Eye Stain. Optican (2015) 250;6518: 18-22. //

Det er en **ensom** proces at miste synet

Da Michael Lind mistede sit syn, oprettede han Synslinjen, der dagligt rådgiver mennesker med synstab over telefonen. Formålet er at mindske følelserne af ensomhed, angst og usikkerhed og give håb og gode råd til hverdagen.

// AF CHRISTINA HAMMER
FOTO, COLOURBOX OG SYNSLINJEN, M.FL

et er ikke kun synet, man mister, når øjnene bliver svagere eller svigter helt. Man taber også en stor del af sin identitet. Hverdagen bliver vanskelig, og man kan måske ikke længe læse avisen, passe haven eller være det menneske, man var engang. Det ved rådgiverne på Synslinjen, der er en telefonisk rådgivning i regi af Dansk Blindesamfund, hvor mennesker, der oplever synstab i både større og mindre grad, kan tale med mennesker, der selv har oplevet et synstab.

Et par gange om måneden er det Kirsten Fogh på 65 år, der tager telefonen på Synslinjen eller ifører sig sin hvide vest fra Synslinjen og går på besøg i venteområderne på øjenafdelingen på Århus Universitetshospital, hvor Synslinjen også tilbyder rådgivning. Kirsten Foghs synstab er kommet snigende med øjensygdommen Retinitis Pigmentosa, men siden diagnosen i 2009 er det gået stærkt.

"Jeg kan ikke længere genkende folk på gaden, fordi jeg ikke kan skelne ansigter. Jeg kan heller ikke se folk i øjnene. Det er generende, men jeg retter mig efter lyden og prøver at være nærværende. Det er en meget ensom proces at miste synet, og det er rart at vide, man kan få hjælp eller tale om sin situation med et andet menneske, der selv har prøvet det. For mig har det netop været vigtigt med Synslinjen, at der er et sted, hvor man kan få hjælp eller bare en snak om det liv, man kan få med et synstab", forklarer Kirsten.

BEKYMRET FOR JOB OG ØKONOMI

Det var 50-årige Michael Lind, der fik idéen til Synslinjen, og ligesom Kirsten og fem andre synshandicappede udgør teamet af rådgivere.

"Jeg sad på øjenafdelingen en dag, og så faldt jeg i snak med en elektriker, der havde mistet 60 procent af sit syn. Nu var han bange for at miste jobbet, fordi han ikke kunne kende forskel på farverne på ledningerne.

Jeg sad selv i en situation, hvor jeg var bange for at miste mit eget job, og så fik jeg idéen til en rådgivningslinje. Et sted at ringe hen og få et godt råd," forklarer Michael, der selv fik nethindeløsning for 10 år siden og efter utallige operationer stod tilbage med 25 procent af sit syn.

VI HAR TIDEN TIL AT LYTTTE

For Synslinjens projektleder, 57-årige Helle Kaas Schmidt, var det børneleddegigt som treårig, der over tid har ført til hendes

SYNSLINJEN

Synslinjen er etableret i samarbejde med Dansk Blindesamfund og Øjenafdelingen på Aarhus Universitetshospital og tilbyder bl.a. gratis telefonrådgivning og støtte til mennesker, der får en alvorlig synsnedsettelse eller er bange for at miste synet. Pårørende og fagpersoner kan også benytte sig af tilbuddet.

Læs med på www.synslinjen.dk

synstab. Sidste år mistede hun den sidste synsrest og er nu blind.

"Jeg skal lære at orientere mig på ny igen, for selv om jeg ikke havde meget syn før, så var den smule, jeg havde, alligevel guld værd. Det er en enorm omvæltning, og man bliver både bange og usikker," forklarer Helle Kaas Schmidt.

Synslinjen har det, som ingen andre har i dagens Danmark – tid til at lytte og vende bekymringer. Rådgivningen er anonym, og opringningerne kommer fra mennesker i alle aldersgrupper og i mange forskellige faser af synstabet.

"Med et synstab er det nederste trin på stigen knækket, og man kan ikke komme op. Synslinjen er hestekoer, så man kommer op på stigen og selv kravler videre op. Det er hårdt arbejde, men vi giver folk et skub på vejen," siger Michael Lind. //

Synslinjens rådgivere har selv et synshandicap og kan derfor trække på egne erfaringer fra alle faserne i et synstab. Bagerst fra venstre er det Kirsten Fogh, Michael Lind, Karen Marie Pedersen og Søren Marcusen. Forrest fra venstre er det Tove Hjarsbæk Wraa, projektleder Helle Kaas Schmidt og Connie Ohrt.

TALESYNTSE HJALP PÅ SVIGTENDE SYN

En mand ringer ind. Før brugte han sin computer rigtig meget, men nu kan han slet ikke se ord og billeder på skærmen. Han savner at orientere sig. Synslinjen lytter til udfordringerne, og sammen finder de ud af, at han skal kontakte Center for Syn og Hjælpemidler, hvor han kan få en talesyntese til sin computer, så han stadig kan orientere sig og følge med, som han har gjort før.

DET ER OK AT BEDE OM HJÆLP

En sygeplejerske ringer og har brug for, at nogen forstår hende og lytter til hendes bekymringer omkring konsekvenserne af hendes synstab. Hun har svært ved at acceptere, at hun ikke kan så meget mere – hende, der ellers altid har været den, der hjalp andre. Hun er træt og ked af det, og i den situation skal man passe på med at forvente for meget af sig selv. Man skal lytte til sig selv og være tålmodig omkring sine egne evner. Det er en god samtale også, om hvor svært det kan være at tage imod hjælp, når man plejer at være den, der hjælper.

EN SORT KLAP REDDEDE NATTESØVNER

En ung studerende ringer ind. Hun er netop blevet opereret for nedhæng af øjenlåg og er nu bange for, at operationen er mislykkedes, fordi hun ikke kan lukke øjet helt i. Det går ud over hendes nattesøvn. Det giver den unge kvinde ro at tale sin situation igennem med rådgiveren på Synslinjen. Hun får også et godt tip til nattesøvnen – en simpel sort klap, så kan hun hvile både øjet og hovedet og få sin nattesøvn.

SYNSTRÆNING gav mig livet igen

Et uheldigt fald ændrede med ét hele Jeanettes liv – hun mistede sit job, sit sociale liv og kræfterne til at være den mor, hun engang var. Neurooptometrist Thomas Kirkfeldt skulle blive hendes redning i kampen for at komme tilbage til livet.

// AF FREJA FREDSTED DUMONT // FOTOS, POUL ANKER NIELSEN

På en hyggelig, børnevenlig villa-vej i Ribe – Danmarks ældste by – bor 32-årige Jeannette med sin mand Kenneth, og deres tre drenge Ebbe, syv år, Anton, fire år, og Theo på 10 måneder. I døren mødes jeg af et stort smil og to store brune øjne.

Men intet er, som det ser ud, for bag smilet gemmer sig kroniske smerter, og de tilsyneladende brune øjne er i virkeligheden blå – men Jeanette er nødsaget til at gå med kontaktlinser med et gråt UV-filter, så hun er beskyttet mod den lysfølsomhed, hendes uheld har kostet hende.

"Jeg har da bandet langt væk over ulykken mange gange og sagt, at hvis jeg bare var taget med min mand hjem, så var det her ikke sket. Men ét splitsekund kom til at ændre hele mit liv," siger Jeanette Schøler.

40 ÅRS FØDSELSDAG ENDTE MED ET BRAG

En forårsaften i april 2015 var Jeanette og nogle venner på vej hjem fra den 40 års fødselsdag, de alle havde set så meget frem til. Jeanettes mand var for længst gået kold og taget hjem, men Jeanette og nogle venner havde holdt ud til den lyse morgen. Vejret var godt, og stemningen fra festen stadig intakt – der blev grinet og fjollet på vej ned til cyklerne, der var

parkeret i byen et stykke fra det sted, hvor festen blev holdt.

"Bare gå i forvejen, jeg har fået en sten i skoen," sagde Jeanette.

"Kom, hop op på min ryg, så bærer jeg dig det sidste stykke vej," sagde Peter Jeanettes mands fætter.

Overbalance. En kolbøtte. Hårde brosten. Jeanette besvimer. Aftenen blev med ét forvandlet til et virvar af smerte, kaos og frygt. Jeanette vågnede op på skadestuen med et uigenkendeligt forslået ansigt og beskeden om, at hun havde pådraget sig en hjernerystelse.

PÅ LÆSESTADIE MED EN SEKSÅRIG

Ulykken blev starten på en kamp, som Jeanette aldrig havde forestillet sig, hun skulle kæmpe. Hun kunne pludselig ikke løfte sin, på det tidspunkt, toårige søn Anton, og med tiden begyndte hun at tale usammenhængende. Da hun på et tidspunkt glemte, hvad hendes to sønner hedder, blev det nok for Jeanettes mand.

"Min mand kører mig på skadestuen, og jeg bliver indlagt i en hel uge, hvor jeg får taget prøver fra top til tå. Dommen er, at jeg, ud over min voldsomme hjernerystelse, har fået piskesmæld og forstuvet kæben."

De første seks måneder var Jeanette konstant træt og oftest kun vågen to timer

i døgnet. Hun blev meget hurtigt svimmel og kunne ikke koncentrere sig. Alt, der hed lys og lyde, var ved at gøre hende sindssyg, og solbriller og høreværn var på i alle døgnets vågne timer. Den migrænelignende hovedpine var blevet en fast følgesvend – men det, der ramte Jeanette mest, var, at hendes syn var blevet forringet så kraftigt, at hun ikke længere kunne læse en børnebog for sine drenge.

"Jeg kunne ikke fokusere ordentligt med mine øjne, og jeg så dobbelt. Når jeg skulle putte børnene med en godnathistorie, hoppede og dansede jeg rundt i det.

Gængse ord forsvandt, og min fem-årige søn skulle hjælpe mig med at finde ordene," siger Jeanette.

KONSEKVENSERNE SORT PÅ HVIDT

"Hvad siger du til mig? Går det her aldrig væk?"

Et halvt år efter ulykken forlod Jeanette neurologisk afdeling med beskeden om, at hendes hjernerystelse havde forårsaget senfølger, som hun ikke skulle regne med ville forsvinde – nogensinde. Til gengæld skulle hun forsøge at kontakte neurooptometrist Thomas Kirkfeldt.

Der skulle gå et år, før Jeanette fik overskud til at kontakte Thomas Kirkfeldt, og redegørelsen over hendes tilstand var slående: K-D TEST – Læsehastighed / teknik

JEG LAVEDE EN
ØVELSE MED EN
BOLD HÆNGENDE
I LOFTET. FIRE
GANGE OM DAGEN
I FIRE MINUTTER
SKULLE JEG LIGGE
UNDER BOLDEN
OG FØLGE DEN
MED ØJNENE.

Tiden er ændret fra 35 sek / niveau under 6 år til stadig 16 sek – kun 2-3 sek fra det forventede

Det må konkluderes, at Jeanettes funktionelle syn er voldsomt påvirket. En sådan tilstand vil typisk være meget invaliderende. Det vurderes, at Jeanette har mulighed for at optimere sine synsfærdigheder ved et synstræningsforløb. Det er endnu for tidligt at sige noget om i hvilken grad, men mulighederne må anses for at være gode.

"Jeg kan huske, at jeg tænkte: Det kan ikke passe det her, jeg har taget en pædagoguddannelse, hvordan kan mit læsestadi være på niveau med en seksårig?" siger Jeanette.

Jeanette påbegyndte det træningsprogram, som Thomas gav hende, og umiddelbart simple øvelser blev pludselig en kamp.

"I starten var det så hårdt, at jeg måtte gå ud og kaste op bagefter – men det hjalp på min svimmelhed, og efterhånden kunne jeg optimere øvelserne med tal og bogstaver," siger Jeanette og tilføjer:

"Det er så simple øvelser, hvor man tænker, hvordan det dog kan hjælpe? Men det gjorde det altså bare. Jeg ser

ikke længere dobbelt og er ikke så svimmel."

"JEG ER IKKE DEN MOR, JEG ENGANG VAR"

"Mor, du er ikke særlig sjov, for du kan aldrig lege med mig mere."

Ordene skar sig ind i hjertet på Jeanette, da hendes, på daværende tidspunkt, femårige søn Ebbe, udtrykte sin frustration over sin mors sygdomsforløb.

Det første år tog Jeanettes mand Kenneth sig 100 procent af deres to sønner Ebbe og Anton. Jeanette forklarer, at det faktum, at hun ikke længere kunne løfte sine børn og lege med dem, har haft sine konsekvenser, men hun forsøger at tage revanche nu, hvor hun er i bedring.

"Da jeg blev gravid med vores tredje søn, Theo, var jeg meget i tvivl om, hvorvidt jeg selv og vores lille familie kunne magte endnu et familiemedlem. Og selvom vi elsker og aldrig ville undvære Theo i dag, var vi i tvivl om vi skulle vælge ham fra, hvis vi dengang havde opdaget graviditeten tidligere," fortæller Jeanette ærligt.

"Det var svært, fordi både min mand Kenneth og jeg jo godt ved, hvad "endnu et barn" stod for."

Heldigvis fik Jeanette og hendes mand en nem og glad dreng i Theo, og Jeanette er på barsel med ham nu. Jeanette blev efter sin ulykke fyret fra sit job som pædagog i en vuggestue, og i dag har hun sluttet fred med, at hun aldrig kommer til at arbejde med børn igen.

"I næste uge skal jeg besøge min sagsbehandler for at tale om arbejdsprøvning. Jeg lægger muligvis ud med at prøve i mit eget fag som pædagog, og det, håber jeg meget, kan lade sig gøre. På grund af støjniveau kommer jeg aldrig til at arbejde med børn igen, men jeg skal forhåbentligt forsøge mig på et aktiveringshold på et plejehjem," siger Jeanette.

DEN USYNLIGE LIDELSE

Jeanette har brugt to år på at beskytte sig selv inden for hjemmets fire vægge, men det er hårdt at skulle afslå invitationer fra familie og venner.

"Det værste er næsten, at det er en usynlig lidelse, det er vildt frustrerende.

Jeg ville ønske, at jeg havde en brækket arm i stedet for det her. For det er svært for andre at forstå, at jeg bliver nødt til at forlade en fest efter et par timer – og at jeg derefter skal sætte en uge af til at komme til hægterne igen. Dette ser folk ikke, så derfor tror de, at alting er godt igen. Jeg bliver aldrig den samme person som før ulykken – jeg er et andet menneske i dag, som skal kæmpe med en masse udfordringer, som er en del af mit liv nu."

Jeanette har den dag i dag, snart tre år efter ulykken, stadig mange ting, hun kæmper med. Men hun hæfter sig ved den enorme fremgang, der er sket, efter hun begyndte sit behandlingsforløb hos Thomas Kirkfelt på hans Klinik for Syn og Udvikling i Billund.

"Efter et år sluttede jeg fred med, at jeg ikke kommer til at gå til koncerter eller i biografen mere. Jeg kan godt gå på cafébesøg, men i en meget mild grad, og jeg skal generelt være god til at vælge til og fra. Men det nytter ikke noget at lægge sig til at græde, jeg kæmper videre," siger Jeanette.

Jeanettes mor kommer ind med lille Theo, som er vågnet fra sin middagsslur. Han smiler over hele ansigtet, da han ser sin mor, og gør tegn med armene til, at han vil over i sin hendes favn.

"Jeg takker skæbnen for, at jeg er hypermobil og derfor ikke brækkede nakken under ulykken, for så havde Theo og jeg måske ikke stået her i dag." //

Følgvirkningerne fra en hjernerystelse har haft store konsekvenser for Jeanettes evne til at være den mor, hun gerne ville være for sine tre sønner.

Syn og hjerne hænger sammen

Neurooptometrist Thomas Kirkfeldt har med stor succes hjulpet Jeanette og mange andre patienter med genoptræning efter synsskader. Her fortæller han om Jeanettes forløb.

"Da jeg første gang mødte Jeanette, var hun virkelig dårligt kørende. Men ligesom mange andre patienter i Jeanettes situation var Jeanette ikke anerkendt af systemet, fordi hun jo ser helt normal ud – men det var hendes tilstand bestemt ikke," siger Thomas Kirkfeldt.

Undersøgelserapporten sætter fokus på, at Jeanette skal lave øvelser med balancen, rum- og retningsbevidsthed samt koordination.

Uddrag fra undersøgelsesrapporten 17. maj 2016:

"Undersøgelsen kan omfatte test af balance, koordination af synsfunktion, da vores formåen typisk har nær tilknytning til disse områder."

"Problemer med balance eller svimmelhed er en af de hyppigste grunde til at opsøge læge. Men ikke mange læger ved, hvad de skal stille op mod svimmelhed – udover at viderestille til en øjen- eller ørelæge. På Klinik for Syn og Udvikling kigger vi på, hvordan hjernen virker – og dermed påvirker synet," siger Thomas Kirkfeldt.

Den klassiske opfattelse er, at synet har noget med skarphed at

gøre. Mange tror, at hvis de ikke kan se, så skal de have briller eller kontaktlinser.

"Ved synstræning handler det om alt det andet, som synet også er. F.eks. hvis du ser dobbelt, eller dine øjne har fokuserings- eller bevægelsesvær – og det havde Jeanette i høj grad, da hun startede synstræning."

Uddrag fra undersøgelsesrapporten 22. november 2017, ni måneder efter gennemført synstræning:

FØR: Syns- eller samsynsproblemer: Kan se dobbelt ved træthed, dobbeltbillede ved siden af hinanden. Kan mærke, at synet flimrer.

NU: Nej – alle symptomer er simpelthen reduceret på bare ni måneder.

Det samme viser sig ved omstilling af syn, som tidligere gjorde Jeanette dårlig. En anden ting, der var til stor gene for Jeanette, var, at hun ikke kunne læse. I dag viser rapporten, at hun ikke springer i teksten eller bruger fingeren på linjerne mere.

Den 20. februar afslutter Thomas og Jeanette deres synstræningsforløb sammen. //

KLINIK FOR SYN OG UDVIKLING

Klinik for Syn og Udvikling har siden opstarten i år 2000 beskæftiget sig med at hjælpe klienter med genoptræning af deres syn efter skader og traumer ligesom Jeanettes.

Thomas Kirkfeldt er behandler og oprindeligt uddannet som optometrist, men tog i 2000 et speciale som neurooptometrist. Han har erfaringer med stort set alle former for balance- og synsforstyrrelser efter skader og arbejder med personer, som er påvirkede i forbindelse med f.eks. hjernerystelse, epilepsi, sklerose, virus, slag, fald, og aldersrelaterede synsmæssige problemstillinger etc.

Optik-butik i Aalborg Sælges.

Grundet andet job.

Komplet butik Stort varelager

Attraktiv beliggenhed i nyrenoveret flot gågade overfor hovedbiblioteket, samt det kommende Magasin, og nyt cafe-område.
Aalborgs flotteste og største parkeringshus.

Stort ajourført kundekartotek.

Professionel slibemaskine, Hoya-tracer og andet værkstedsgrej.

Klassisk synsprøveudstyr, samt nyere spaltelampe, keratometer, Aut.refraktor.

Led-lys "næsten" overalt.

Gode vækstmuligheder, indtjening i den rigtige ende af byen.

Pris: 430.000

Kontakt :

Carsten Jul Pedersen

98 138299 eller 22 448850

 coptik@mail.dk
OPTIK Nørregade 16
9000 Aalborg

Messen er med sine 28.430 besøgende og 668 udstillere blandt de største i Europa.

ÅRETS MESSE VAR ET TILLØBSSTYKKE AF DE HELT STORE, HVOR HELE OPTIKERBRANCHEN STRØMMEDE TIL MÜNCHEN FOR AT BLIVE OPDATERET PÅ ALLE DE NYE TRENDS OG TENDENSER.

Danskerne elsker Opti18

// AF PER MICHAEL LARSEN // FOTO, GHM OG RODENSTOCK

Ørgreen/Yuniko: Ørgreens 3D printede brillede, som laves sammen med japanske Yuniku.

Årets første mødested for den europæiske optikbranche foregik i München den 12.-14. januar.

Med mere end 28.000 besøgende fra mere end 40 lande var Opti18 endnu engang en stor succes for optikere på udgik efter seneste nyt for brille- og solbrillemoden.

Og der var rigeligt at komme efter af både trends, innovative løsninger og nye spillere på markedet.

Messen er som tidligere år opdelt i områder: !HOT sætter fokus på unge iværksættere, OptiBoxes er et specielt område, hvor helt nystartede uden store udgifter til dekoration eller andet messeudstyr kan få lov til at udstille, og YES! området er "Young Eye Styles", hvor designerfirmaerne findes. Det er i øvrigt i sidstnævnte område, vi møder de fleste danske udstillere.

DESIGNERBRANDS MED EGNE GLAS OG STEL

Maui Jim præsenterede sin første brillekollektion og vil i fremtiden levere både solbriller og briller med egne korrektionsglas og dermed tage ansvar for produktionen af hele brillen. De er ikke alene om

Beskyttelse mod solens UV-stråler og blåt lys var helt i fokus hos bl.a. Rodenstock, Zeiss og Leica.

at gå den vej – også Silhouette præsenterede deres bud på den smukkeste brilleløsning.

Ligesom Maui Jim gør Silhouette det med egne progressive glas i flere udgaver. Silhouette har allerede bygget sin produktionshal og sælger til det østrigske og sydtyske marked med stor succes, og Maui Jim er i gang med at bygge en helt ny produktionshal til det europæiske marked i Braunschweig.

Flere andre designerbrands overvejer samme vej, men har for nuværende ingen planer. Det giver de "gamle" glasfirmaer ny konkurrence, hvor f.eks. Essilor allerede har forudset det i forbindelse med deres fusion med Luxottica – eller var det de andre, der først fandt på det, efter fusionen blev offentliggjort? Det kan kun fremtiden vise.

3D PRINT

Du kan ikke tale om briller anno 2018 uden at sige 3D print, som også var det absolut hotte på Opti18. Hele 30 firmaer udstillede 3D printede briller, men i forskellige udgaver. Ørgreen viste deres kollektion sammen med Hoyas Yuniko, og Monoqool, som var blandt de første med 3D printede brillestel, havde taget deres 13 nye brillemodeller med, hvor alt er printet i Danmark.

Teknologien er interessant, men har endnu ikke fundet sit leje. 3D printede briller er fint, men først når man forstår at udnytte de mange muligheder for at bruge andre materialer i forbindelse med 3D print, bliver det endnu mere spændende.

Den mest iøjnefaldende løsning blev vist frem af You Mawo fra Tyskland. Løsningen er en infrarød 3D scanner monteret på en iPad. Kundens ansigt bliver via en app scannet til et komplet 3D ansigt, som bruges til at finde form, farve samt brillestænger og andre detaljer. Herefter fremstilles brillen enten som færdig polyamid brille eller som prototype. Kunden kan herfra vælge at få samme model skåret med CNC fræser i horn, træ eller et hvilket som helst andet materiale, man kan forestille sig.

> UV OG BLÅT LYS

Solen er ingen nyhed, men interessen for at opnå den ultimative beskyttelse mod de skadelige UV-stråler og det blå lys går aldrig af mode. Lige netop solens stråler og blå lys var det helt store omdrejningspunkt for de store glasfirmaer som Zeiss, Rodenstock, Leica, MPO. Alle havde hver deres bud på et instrument, der via en app kan måle effekten af beskyttelse mod UV-stråler og blå lys. Løsningerne fra henholdsvis Zeiss og MPO kan i øvrigt ses på copenhagen specs den 3.-4. marts.

DETALJERNE I FOKUS

Designer Eyewear Group, som tæller Pro-Design, Kiilsgaard, FaceAFace og InFace, lancerede rigtigt godt nyt for modne kvinder med små ansigter. En målgruppe, mange sikkert har haft svært ved at finde en egnet brille til. "Nifties" er navnet på en nye serie, primært i acetat, til små voksne.

Fleye præsenterede sin forårskollektion på Opti18 i farver, der matcher et nyt stykke smørrebrød, som er en fortsættelse fra efteråret 2017.

Kollektionen består af fem titanium-, syv carbon- og fem acetatmodeller med i alt 72 farvekombinationer.

Kan man samle en brille helt uden brug af skruer? Ja, Ørgreen kan. Quantum er den danske brilleproducents nye kollektion i polyamid- og titanstænger, der er samlet helt uden brug af skruer. I stedet ender brillestangen i en lille kugle, som sidder fast i selve fronten og fastgøres ved hjælp af en lille tap, der samtidig fastlåser brillerglasset.

Polyamid er et ultralet materiale ligesom titanium og er samtidig komfortabelt og stærkt.

3D brillerne og Quantum kollektionen var ikke Ørgreens eneste nyheder på Opti18. Også shop i shop konceptet, Insight, med brillereoler i flere størrelser kunne opleves i München. //

Ørgreens Quantum kollektion er skabt helt uden skruer.

Opti18 er Europas vindue ind til fremtidens brillemode.

OPTI19

At Opti18 var en stor succes, er heller ikke forbigået arrangørernes opmærksomhed, der varsler udvidelser med yderligere en hal til Opti19.

"Vi har mange nye tanker, og der skal også være bedre plads til de besøgende," siger Bettina Reiter, projektleder for Opti.

Hun ønsker dog endnu ikke at komme ind på de nye tanker, men bemærker, at deres OptiBox for nystartede virksomheder har været en stor succes.

"Vi vil gerne være med til at hjælpe de unge iværksættere i gang. Derfor er der også en stor udskiftning af udstillere i dette område," udtaler Bettina Reiter og tilføjer:

"Jeg er meget glad for den store interesse fra Danmark både som udstiller og som besøgende. Det er uden tvivl det største marked i Norden for os".

Det afspejler sig i øvrigt også i udstillerlisten, der tæller 15 danske udstillere mod fire fra Sverige og en enkelt fra Norge.

// BETTINA REITER

NYHED Live® endagslinser. Til dit liv!

Endagslinser i sundt silikonehydrogelmateriale², som er fremstillet med henblik på at være behagelige, praktiske og prisbillige¹.

Spørg din optiker om fordelene ved Live®.

Børns syn under lup

Dansende bogstaver, en sløret tavle og trætte øjne – det er hverdagen for de børn, hvis synsproblemer ikke bliver opdaget. Synoptik-Fonden sætter nu for alvor fokus på problemet med en stor konference i februar, hvor udvalgte beslutningstagere, forskere og eksperter mødes på tværs af fagligheder og landegrænser for at diskutere, hvordan vi kan blive bedre til at opdage børn med synsproblemer. Målet er enkelt: Vi skal sikre, at børnenes vigtigste sans er klar, så de kan lære, lege og trives.

// AF MADS HENNELUND // FOTO, COLOURBOX

I Danmark screener vi børns syn oftere, end man gør i vores skandinaviske nabolande. Men det betyder imidlertid ikke, at alle børn starter deres skoleliv helt fri for synsvanskeligheder. Tusindvis af børn går hver dag i skole, uden at synet helt kan følge med, og det kan betyde hovedpine, trætte øjne og koncentrationsvanskeligheder. Nu kan ny dansk forskning løfte sløret for problemernes omfang og komme med anbefalinger til, hvordan vi kommer dem til livs.

NY OG BANEBRUDENDE VIDEN

Siden 2013 har Synoptik-Fonden støttet tre forskergrupper, som har sat det danske synsscreeningssystem under lup. I Roskilde har øjenlæge, ph.d. Lisbeth Sandfeld og optometristerne Hanne Weihrauch og Gitte Tubæk synstestet

600 børn i børnehaver. Efterfølgende har gruppen også haft knap 450 af børnene til en undersøgelse på øjenafdelingen på Sjællands Universitetshospital i Roskilde for at undersøge børnenes syn og give screeningsnettet et serviceeftersyn.

I Randers har lektorerne Marianne Maagaard og Ivan Nisted undersøgt, om sundhedsplejersker ved hjælp af simple screeningsmetoder kan opdage skjult langsynethed og samsynsproblemer ved undersøgelserne i 0. og 6. klasse. I alt er over 2.000 af kommunens børn blevet underøgt på den måde. Og i Allerød har Inge Wilms, lektor i psykologi ved Københavns Universitet undersøgt, om der er en sammenhæng mellem øjenbevægelser og opmærksomhed hos normale og raske fem-seksårige børn, og hvordan den måde, børn lærer at læse på, påvirker deres øjenbevægelser og opmærksomhed.

VI SCREENER IKKE SOM NORGE OG SVERIGE

De tre forskningsprojekter giver hver især anledning til at diskutere, om vi kan blive bedre til opdage synsproblemer hos børn og unge. Har vi brug for supplerende screeninger for at opdage samsynsproblemer? Hvor langsynede er danske børn egentlig – og hvornår er det behandlingskrævende? Og hvilke undersøgelser og synstavler bør man vælge, når man screener børn? Det er nogle af de spørgsmål, som forskerne vil adressere på konferencen.

Johan Trærup er konsulent i rådgivningsvirksomheden Nextwork og en af oplægsholderne, når konferencen løber af stabelen. Som en del af Projekt Børn og Unges Syn har han på vegne af fonden givet det danske synsscreeningssystem et gennemsyn ved at sammenligne den

HVOR LANGSYNEDE ER DANSKE BØRN EGENTLIG, OG HVORNÅR ER DET BEHANDLINGSKRÆVENDE? OG HVILKE UNDERSØGELSER OG SYNSTAVLER BØR MAN VÆLGE, NÅR MAN SCREENER BØRN? DET ER NOGLE AF DE SPØRGSMÅL, FORSKERNE VIL DISKUTERE PÅ KONFERENCEN.

danske screeningpraksis med fremgangsmåderne i vores skandinaviske nabolande, Norge og Sverige. På den baggrund stiller han spørgsmålet: Hvad kan vi lære af hinanden på tværs af landegrænserne?

”Det er interessant at se, at vi adskiller os en del fra de andre skandinaviske lande. Sammenligner man screeningspraksisser, kan man se, at vi i Danmark f.eks. screener børnenes afstandssyn væsentligt oftere, end man gør i både Norge og Sverige. I Sverige har man to screeninger, som alle børn gennemgår, og i Norge har man faktisk kun en enkelt. Den finder sted ved fireårsalderen. Derefter er det norske system lagt an på målrettede undersøgelser. Det vil sige, at man kun undersøger de børn, hvor barnet selv, forældrene eller læreren har en mistanke om, at de har synsproblemer.

Det kunne f.eks. være et barn, der har svært ved at læse og koncentrere sig, og som så bliver undersøgt af sundhedsplejersken,” fortæller Johan Trærup.

ER TIDLIG SCREENING BEDST?

Denne fremgangsmåde adskiller sig en del fra den danske screeningspraksis:

”I Danmark får børnene undersøgt deres afstandssyn ved det årlige lægetjek hos den almenpraktiserende læge, når barnet fylder fire og fem år og af sundhedsplejersken ved skolestart i seksårsalderen og igen i 6.-7. klasse.

Derudover får mange danske børn også undersøgt deres syn allerede ved lægetjekket i treårsalderen. Og det er faktisk ret interessant, at vi i Danmark begynder at undersøge afstandssynet så tidligt. I både Norge og Sverige anbefaler myndighederne f.eks. ikke, at man

screener treårige, fordi et svensk studie tidligere har vist, at resultaterne er for usikre – der er for mange falsk positive. Derfor begynder begge lande først at undersøge afstandssynet, når barnet er fyldt fire,” fortæller Johan Trærup og fortsætter:

”Som udgangspunkt er det jo en rigtig god ting med en tidlig undersøgelse, hvis det betyder, at vi fanger de børn, der har synsproblemer så tidligt som muligt. Jeg glæder mig meget til at diskutere den danske praksis på konferencen – ikke mindst med deltagere fra vores nabolande set i lyset af deres retningslinjer.”

HÅB OM ØGET ERFARINGSUDVEKSLING

En af de ting, som Johan Trærup håber på at få ud af konferencen, er netop øget diskussion på tværs af Skandinavien – at den nye viden, forskerne bringer til torvs, kan blive et afsæt for andre til at gå videre og til at fortsætte videndeling og erfaringsudveksling til gavn for alle børn og unge.

”For mig at se, og det er sagt som udenforstående uden en øjen- eller synsfaglig baggrund, er det her et emne, som der bør være større fokus på. Når jeg har interviewet folk fra Norge og Sverige og gennemgået retningslinjerne fra både Danmark og vores skandinaviske naboer, så kan jeg se, at mange af de samme faglige diskussioner går igen på tværs af både landegrænser og faggrupper. Og her tror jeg, der er et stort potentiale i øget erfaringsudveksling.

Eksempelvis efterspørger man i Norge bedre dokumentation for at kunne konkretisere, hvilke synstavler

man bør bruge, når man undersøger børn. Og det er netop noget af den viden, som forskerne fra Projekt Børn og Unges Syn nu kan løfte sløret for. På samme måde efterspørger myndighederne i Sverige et tilstrækkeligt fagligt belæg for at fastlægge en officiel grænse for, hvilke linjer et fireårigt barn skal kunne se på en synstavle. Og det er også en diskussion, som jeg hører danske fagfolk tage.

Jeg glæder mig meget til at få lov til at diskutere de her spørgsmål og være med til at sætte fokus på emnet sammen med de dygtige danske forskere og deltagere fra hele Skandinavien,” fortæller Johan Trærup. //

SYNOPTIK-FONDENS KONFERENCE OM BØRN OG UNGES SYN

Synoptik-Fondens konference om børn og unges syn foregår mandag den 26. februar på Den Blå Planet, hvor repræsentanter for myndigheder og faglige organisationer såvel som førende forskere sammen vil diskutere, hvad den nyeste viden betyder for vores screeningssystem. Efter konferencen vil fonden offentliggøre resultaterne fra Projekt Børn og Unges Syn sammen med diskussionerne i et samlende white paper på Synoptik-Fondens hjemmeside.

GENERALFORSAMLING I OPTIKERFORENINGEN 2018

INDKALDELSE TIL
ORDINÆR GENERALFORSAMLING
I OPTIKERFORENINGEN

TIRSDAG DEN 24. APRIL 2018
KL. 11.00 PÅ FORENINGENS ADRESSE:
BREDGADE 20, 1, 1260 KØBENHAVN K

DAGSORDEN:

1. Bestyrelsens beretning om foreningens virksomhed i det forløbne år.
2. Fremlæggelse af årsregnskabet for foreningen.
3. Godkendelse af bestyrelsens budgetforslag, herunder fastsættelse af kontingent og bestyrelseshonorarer.
4. Forslag fra bestyrelsen eller medlemmerne.
5. Valg af medlemmer til bestyrelsen, suppleanter og revisor.
6. Eventuelt.

Forslag skal være foreningen i hænde senest den 3. april 2018.

Tilmelding til generalforsamlingen kan ske til Tina Jørgensen:
tj@optikerforeningen.dk

OPTIKERFORENINGEN

NYT SYN HVERVER SELVSTÆNDIGE OPTIKERE

Den frivillige optikerkæde Nyt Syn indleder en hvervekampagne blandt selvstændige optikere, som øjner styrken i et indkøbs- og marketingfællesskab, men samtidig vil bevare den lokale forankring og identitet.

"Vi vil gerne afmystificere det at komme ind i Nyt Syn. Vi har kun to krav: Du skal sælge brilleglas fra ZEISS, og der skal være et ZEISS Nyt Syn-logo på facaden. Resten er op til den enkelte optiker, og vi giver nye medlemsbutikker mulighed for at bevare deres lokale identitet og fortsat selv frit vælge deres stelsortiment. Til gengæld kan vi tilbyde et stærkt indkøbssamarbejde, velfungerende it-systemer, markedsføring og faglig sparring med dygtige kolleger," fortæller Ole Frydensbjerg, bestyrelsesformand i Nyt Syn.

Dialogen med selvstændige optikere har indtil nu resulteret i, at kæden er blevet udvidet med to nye butikker – nemlig Søren Frid Optique i Roskilde og Jespers Optik i Næstved. Ole Frydensbjerg oplever derudover positiv interesse fra flere selvstændige optikere, og han ser derfor frem til et spændende 2018.

Karrieredag på KEA

Drømmer du også om at få din egen optometristpraktikant i forretningen? Så skru et kort oplæg om din forretning sammen eller book en stand og mød op til årets karrieredag på Københavns Erhvervsakademi (KEA). I løbet af karrieredagen, der foregår på KEA mandag 26. februar kl. 10.15-14.00, vil du få mulighed for at møde og hilse på erhvervsakademiets dygtige optometriststuderende og måske skaffe dig en god praktikant med hjem.

Tilmelding og evt. yderligere information kan ske ved at kontakte praktikkoordinator Even Forwald på efo@kea.dk eller tlf. 21 14 99 28.

copenhagen specs – skal du med? 2018

For femte gang omdannes Lokomotivværkstedet i København til en stor, international brillemesse, når copenhagen specs den 3. og 4. marts 2018 rykker ind i de stemningsfulde lokaler.

Messen er en unik mulighed for at få et indblik i de nyeste tendenser inden for brillemode og design, ligesom der bydes på spændende foredrag om bl.a. butiksinretning, teknologi og digitalisering samt kvalificerede bud på, hvordan man skaber et helstøbt butikskoncept og både tiltrækker og fastholder kunder.

Du kan følge med og registrere dig som besøgende og få en gratis adgangsbillet på www.copenhagenspecs.dk

Vær opmærksom på, at der er begrænset plads til foredragene om søndagen.

Se mere på www.facebook.com/copenhagenspecs
og www.instagram.com/copenhagenspecs

THIELE-ANSATTE BLEV KLOGERE PÅ ØJENSYGDOMME

Otte ansatte fra tre forskellige Thiele-forretninger besøgte Thiele Sorø i december. De ansatte deltog i Ballast CPHs teambuildingworkshop om at leve med et nedsat syn.

Workshoppen handler om det at leve med et nedsat syn og tager udgangspunkt i et læringsspil kaldet Indsigt, der er udviklet af projektvirksomheden Ballast CPH.

I løbet af aftenen tager brætspillet de otte medarbejdere gennem en uge

i to hovedpersoners liv – Osman og Ingrid. Formålet er at give spillerne en oplevelse af, hvordan det er at have en synsnedsettelse – mere specifikt Retinitis Pigmentosa og Aldersrelateret Macula Degeneration. Det er viden, der kan bruges i mødet med deres kunder.

Efter at have spillet en uge i Osmans liv får de otte ansatte gjort sig nogle tanker om de udfordringer, der kan følge med et synshandicap.

KURSUS KALENDER

O P T I K E R F O R E N I N G E N 2 0 1 8

SPECIALLINSE-KURSUS

**MANDAG-FREDAG
5.-9. MARTS**

Foredragsholder:
Claus van Weezel, m.fl.

Sted: Kennedy Centret,
Glostrup Hospital

Se mere:
[www.optikerforeningen.dk/
kurser](http://www.optikerforeningen.dk/kurser)

FILTERGLAS

TORS DAG 15. MARTS

Foredragsholder:
Karsten Haarh

Sted: Optikerhøjskolen
EA Dania, Minervavej 63,
8960 Randers SØ

Se mere:
[www.optikerforeningen.dk/
kurser](http://www.optikerforeningen.dk/kurser)

TILDELING AF PRISMER

**TIRSDAG 20. MARTS
2018**

Foredragsholder:
Ivan Nisted

Sted: Optikerhøjskolen
Minervavej 63,
8960 Randers SØ

Kontakt: Helle Jensen,
hj@eadania.dk

INTRODUKTION TIL SVAGSYNS- OPTIK

TIRSDAG 1. MAJ 2018

Foredragsholder:
Anette Brandstrup

Sted: Optikerhøjskolen,
Minervavej 63,
8960 Randers SØ

Kontakt: Helle Jensen,
hj@eadania.dk

**NCLF – NORDIC
CONTACT LENS
FORUM**

LØRDAG 26. MAJ

Sted: Stockholm, Sverige

Se mere: <https://nclf.com>

MARTS

APRIL

MAJ

FILTERGLAS

TIRSDAG 13. MARTS

Foredragsholder:
Karsten Haarh

Sted: KEA, Guldbergsgade
29N, 2200 København N

Se mere:
[www.optikerforeningen.dk/
kurser](http://www.optikerforeningen.dk/kurser)

FNS – HELDAGSMØDE

FREDAG 16. MARTS

Foredragsholder:
Info kommer senere

Sted: Info kommer senere

Se mere:
[www.optikerforeningen.dk/
kurser](http://www.optikerforeningen.dk/kurser)

ICBO – 8TH INTERNATIONAL CONGRESS OF BEHAVIOURAL OPTOMETRY

**TORS DAG-SØNDAG
26.-29. APRIL**

Sted: Sydney, Australien

Se mere:
www.icbo.events

EAOO – EUROPEAN ACADEMY OF OPTOMETRY AND OPTICS CONFERENCE

**FREDAG-SØNDAG
11.-13. MAJ**

Sted: Pula, Kroatien

Se mere:
<http://occsee.hr/en>

E-KISS – KRASKIN SKEFFINGTON INSTITUTE MEETING

**LØRDAG-SØNDAG
26.-27. MAJ**

Sted: Info kommer senere

Se mere:
[www.optikerforeningen.dk/
kurser](http://www.optikerforeningen.dk/kurser)

Join the Alcon® Scholarship

What

- An optical, clinical and business education, on a high international academic level.
- 5 modules of two days over a two year period, sponsored and payed by Alcon*.

Where

- Alcon® Academy, Surrey England and other European Alcon facilities.

When

- First session, October 2018 – Last session april 2020.

Who

- Optometrists with at least one year of work experience, and good English skills.

* To learn more about the conditions, please contact your local Alcon sales rep.

OVERSIGTSKALENDER

O P T I K E R F O R E N I N G E N 2 0 1 8

COPENHAGEN SPECS 2018

3.-4. MARTS

Messe for briller og optik.

www.copenhagenspecs.dk

INTERNATIONAL VISION EXPO WEST 2018

27.-29. SEPTEMBER

Las Vegas

www.visionexpo.com

COPENHAGEN SPECS 2018 I BERLIN

20.-21. OKTOBER

Messe for briller og optik.

Arena Berlin, Berlin

www.copenhagenspecs.dk

MARTS

SEPTEMBER/OKTOBER

OKTOBER/NOVEMBER

INTERNATIONAL VISION EXPO EAST 2018

16.-18. MARTS

International messe med fokus på mode og øjensundhed.

New York

www.visionexpo.com

SILMO 2018

28. SEPTEMBER - 1. OKTOBER

International messe for briller og optik.

Paris-Nord Villepinte Udstillingscenter
Promosalons, tlf. 33 93 62 66

www.silmo.fr

SYNOPTIK-FONDENS SEMINAR FOR ØJENLÆGER OG OPTIKERE

4. NOVEMBER 2018

Mogens Dahl Koncertsal
København

www.synoptik-fonden.dk

ADRESSER OG TELEFONNUMRE

OPTIKERFORENINGEN

Sekretariat:
Bredgade 20, 1
1260 København K
Tlf. 45 86 15 33
Fax 45 76 65 76
Telefontid:
9-16, fredag 9-15

E-mail:
do@optikerforeningen.dk
www.optikerforeningen.dk

BESTYRELSEN:

Formand:
Per Michael Larsen
Tlf. 20 28 82 37

Næstformand:
Tom Skovbon
Tlf. 20 21 99 00

Erik Sewerin
Tlf. 44 97 05 86

Rasmus Dalsgaard
Tlf. 66 13 50 54

Bent Brodersen
Tlf. 29 63 59 82

OPTIKERNES KOMPETENCE-UDVIKLINGSFOND

Sekretariat:
C/O Serviceforbundet
– Urmagerne og Optikerne
Ramsingsvej 30
2500 Valby
Tlf. 35 47 34 00

Formand:
Anette Pedersen
Tlf. 35 47 34 00

Næstformand:
Michael Kjær Pedersen
Dansk Erhverv

DANSK ERHVERVSOPTIK

Sekretariat:
Bredgade 20, 1
1260 København K
Tlf. 88 44 06 00
Fax 45 76 65 76
Telefontid:
9-15, fredag 9-12

E-mail:
deo@danskerhvervsoptik.dk
www.danskerhvervsoptik.dk

BESTYRELSEN:

Formand:
Bent Brodersen
Tlf. 29 63 59 82

Næstformand:
Gert Larsen
Tlf. 47 77 12 13

Kristina Flor
Tlf. 49 21 42 21

Lars Kristiansen
Tlf. 98 17 47 77

OPTIKBRANCHENS LEVERANDØRFORENING

Formand:
Thomas Grouleff
Rodenstock Danmark

Sekretariat:
Christiane Schaumburg
Klampenborgvej 27
2930 Klampenborg
Tlf. 33 13 33 31
Fax 44 91 00 81

SERVICEFORBUNDET – URMAGERNE OG OPTIKERNE

Formand:
Anette Pedersen
Ramsingsvej 30
2500 Valby
Tlf. 35 47 34 00

E-mail:
uol@forbundet.dk
www.uol.dk

KEA – Københavns Erhvervsakademi

Optometriafdelingen
Guldbergsgade 29N
2200 København N
Tlf. 46 46 03 18
www.kea.dk/optometri

OPTIKERHØJSKOLEN

Erhvervsakademi Dania
Minervavej 63
8960 Randers SØ
Tlf. 72 29 10 00
www.optikerskolen.dk

ØJENFORENINGEN VÆRN OM SYNET

Ny Kongensgade 20, 1.
1557 København V
Tlf. 33 69 11 00
Fax 33 69 11 01

DET DANSKE OPTIKMUSEUM

Museum Østjylland
Stemannsgade 2
8900 Randers C
Tlf. 87 12 26 00

FASS Foreningen af SvagsynsSpecialister

Formand:
Gitte Tubæk
Oplysninger om foreningen
og indmeldelse:
www.svagsynsforeningen.dk
info@svagsynsforeningen.dk

OPTIKEREN

ANSVARLIG
OVER FOR
PRESSELOVEN:

Per Michael Larsen
Formand for
Optikerforeningen

ÅRSABONNEMENT:
6 numre:
Kr. 486 – ekskl.
moms + porto.

Ekstra blade
til samme adresse:

6 numre:
Kr. 270 – ekskl. moms
+ evt. mer-porto.

Eftertryk af bladets
artikelstof er kun tilladt
med skriftlig tilladelse.

Næste nummer: 3-2018
Udkommer: 27.04.2018
Stof i hænde: 20.03.2018

Annoncer til næste
nummer skal være
Jette Sterndorff-Jessen,
Rosendahls Medieservice,
i hænde senest
den 02.04.2018

Drømmer du om et nyt syn på din faglighed?

Med en kandidatuddannelse i Optometri og Synsvidenskab fra Aarhus Universitet favner du både optikerens hjælpemiddelperspektiv og behandlerperspektivet. Kandidatuddannelsen er en toårig fuldtidsuddannelse, der åbner for jobmuligheder inden for hospitals- og sundhedsvæsenet med klinisk arbejde, forskning og undervisning.

Der er ansøgningsfrist for optagelse d. 1. marts 2018.

Læs mere og ansøg på kandidat.au.dk.

Prøv en linse, der er inspireret af øjet!

Biotrue® ONEday bevarer 98% af fugten og føles bekvem hele dagen. Fås til alle typer af synsfejl.

Inspired by the biology of your eyes®

BAUSCH+LOMB

Contact lenses are medical devices.
Bausch + Lomb Nordic AB, www.bausch.dk

A PART OF YOU